

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

12 marca

№ 24.

Rok 1926.

TREŚĆ.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU:

Poz.: 143 — z dnia 23 stycznia 1926 r. o skażeniu i sprzedaży spirytusu nieprzeznaczonego do picia . . . 231

143.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 23 stycznia 1926 r.

o skażeniu i sprzedaży spirytusu nieprzeznaczonego do picia.

Na mocy art. art. 21, 22, 68 i 101 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym w brzmieniu, ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 września 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 720) zarządza się co następuje:

O skażeniu i sprzedaży spirytusu nieprzeznaczonego do picia.

I. OGÓLNE POSTANOWIENIA.

§ 1.

Skażenie spirytusu ma na celu uczynienie spirytusu niezdatnym do spożycia jako napoju, przy zachowaniu jego pożytecznych własności i odbywa się albo ogólnym środkiem skażającym, albo środkami szczególnymi, umożliwiającymi wytwarzanie pewnych produktów, do których nie może służyć spirytus skażony środkiem ogólnym (zał. I i II).

§ 2.

Spirytus całkowicie zwolniony od opłaty monopolowej.

1. Całkowitemu zwolnieniu od opłaty monopolowej, po uprzednim skażeniu bądź ogólnym środ-

kiem skażającym, bądź szczególnymi środkami skażającymi, podlega spirytus oraz niższe gatunki tegoż, otrzymane podczas rektyfikacji, a przeznaczone do ogrzewania, do celów oświetleniowych, napędowych i innych celów technicznych.

2. Ceny sprzedaży spirytusu do celów wyżej wymienionych mogą być niższe od kosztów własnych.

§ 3.

Spirytus częściowo zwolniony od opłaty monopolowej.

Częściowemu zwolnieniu od opłaty monopolowej, po uprzednim skażeniu szczególnymi środkami skażającymi i przewidzianymi w załączniku II, A podlega spirytus przeznaczony do celów przemysłowych, a mianowicie:

- a) do wyrobu kosmetyków i perfumeryj oraz esencji aromatycznych i owocowych, zawierających spirytus;
- b) do wyrobu lekarstw, tudzież środków opatrunkowych, służących do użytku zewnętrznego;
- c) do innych celów przemysłowych za zewolnieniem Ministra Skarbu.

§ 4.

Zakazy

Zakazuje się:

- a) wydzielać spirytus z ogólnej masy skażonego spirytusu;
- b) wydzielać całkowicie lub częściowo ze skażonego spirytusu środek skażający, lub dodawać do skażonego spirytusu środki, mogące

zmniejszyć działanie środka skażającego pod względem smaku albo zapachu;

- c) ułatwiać innym osobom całkowite lub częściowe odkazanie spirytusu;
- d) używać lub ułatwiać innym osobom używanie spirytusu skażonego całkowicie lub częściowo zwolnionego od opłaty monopolowej, na cele inne niż te, na jakie został przeznaczony.

§ 5.

Powrotne uzyskiwanie spirytusu ze spirytusu skażonego.

1. Kto w przebiegu czynności przemysłowych zamierza zużyć spirytus skażony wydobywać powrotnie, winien na to uzyskać zezwolenie Ministra Skarbu.

2. W tym celu należy wnieść pisemną prośbę do władzy skarbowej II instancji, podając środek do skażenia, przebieg użycia skażonego spirytusu i powrotnego wydobywania tegoż.

3. Powrotnie wydobyty spirytus można zużytkować jedynie do tego samego celu, do jakiego pierwotnie był użyty, jednak przed ponownym użyciem ma być spirytus ponownie skażony. Minister Skarbu może zezwolić na wyjątki.

4. Na żądanie władzy skarbowej II instancji ma przedsiębiorstwo ustawić zbiorniki celem przechowania pod urzędowym zamknięciem powrotnie uzyskanego spirytusu aż do chwili powtórnego skażenia, lub do chwili ponownego użycia go.

5. Powrotnie uzyskany spirytus należy wpisać na przychód do ksiąg kontrolnych danego przedsiębiorstwa (wzory Nr. 5 i 7). Na określenie ilości oraz ponowne skażenie należy sporządzić protokół (wzór Nr. 6).

II. SKAŻENIE OGÓLNE.

§ 6.

Przeprowadzenie skażenia.

1. Skażenie spirytusu ogólnym środkiem skażającym, obrót tym środkiem i spirytusem skażonym środkiem ogólnym, reguluje Dyrekcja Państwowego Monopoliu Spirytusowego.

2. Spirytus skażony ogólnym środkiem nie może zawierać mniej niż 92° objętościowe przy 15° C = 12° R.

3. Skład ogólnego środka skażającego oraz jakość i sposób badania poszczególnych części składowych tego środka zawiera załącznik I A i B.

4. Ogólny środek skażający jest własnością Dyrekcji Państwowego Monopoliu Spirytusowego, która go dostarcza za świadectwem organów skarbowych, dozorujących jego wyrób i pod ich urzędowym zamknięciem; D. P. M. S. wyda ponadto przepis, odnoszący się do opakowania i przewozu ogólnego środka skażającego.

5. Skażenie spirytusu ogólnym środkiem skażającym odbywa się w wytwórniach Państwowego Monopoliu Spirytusowego lub w uprawnionych przez D. P. M. S. prywatnych przedsiębiorstwach.

6. Przedsiębiorstwa, ubiegające się o uprawnienie do skażenia spirytusu, lub o wyrób ogólnego środka skażającego, mają złożyć podanie do Dyrekcji Państwowego Monopoliu Spirytusowego, która zawiadamia o swojej decyzji proszącego i odnośną władzę skarbową II instancji.

§ 7.

1. Skażenie spirytusu (środkiem ogólnym, dostarczonym przez D. P. M. S. lub z jej polecenia) odbywa się w osobnych, przeznaczonych do tego zakładach monopolowych lub prywatnych pod dozorem organów skarbowych.

2. Skażenie spirytusu odbywać się może tylko w przeznaczonych do tego zbiornikach lub naczyniach urzędowo wymierzonych, zaopatrzonych w ręczne lub mechaniczne mieszałki, płynowskazy, lub laski miernicze. Ilości spirytusu do 500 l objętości mogą być skażane w naczyniach przeznaczonych do przewozu.

3. Przed skażeniem należy stwierdzić ilość i stopniowość spirytusu przeznaczonego do skażenia.

4. Sprawdzanie zamknięcia urzędowego na naczyniach, zawierających środek skażający, odmierzanie potrzebnej do skażenia spirytusu ilości środka skażającego i dodawanie go do spirytusu przeznaczonego do skażenia — odbywa się w obecności organów skarbowych.

5. Środek skażający musi być dokładnie wymieszany z całą ilością spirytusu, przeznaczonego do skażenia.

6. Po skażeniu należy zacerpnąć dwie próby spirytusu skażonego, a to z górnej i dolnej warstwy i odstąpiować je. O ile różnica w mocy spirytusu tych dwu prób nie okaże się większą jak 0,1° obj., przyjmuje się, że spirytus został dokładnie wymieszany ze środkiem skażającym.

7. Po zacerpnięciu potrzebnej ilości środka skażającego należy naczynia, w których środek jest zawarty, względnie także lokal lub skład, w którym te naczynia mają być przechowane, wziąć bezzwłocznie pod urzędowe zamknięcie.

8. Skażenie w cysternach kolejowych odbywać się może pod następującymi warunkami:

a) skażenie może się odbyć w tej samej cysternie, w której wywieziono spirytus przeznaczony do skażenia z gorzelni albo z rafinerji i nie wymaga się przelewu spirytusu na miejsce skażenia; cysterny kolejowe, przeznaczone do przewozu spirytusu skażonego, nie mogą być użyte do innych celów i kontrola skarbową powinna te cysterny utrzymywać w ewidencji;

b) skażenie winno nastąpić bezpośrednio po wywiezieniu spirytusu z gorzelni lub rafinerji i po zlaniu tegoż do cysterny kolejowej; w tym

wypadku oznajmienie skażenia skutecznia się przez dopisek na świadectwie przewozowym;

c) wymieszanie spirytusu ze środkiem do skażenia następuje albo zapomocą specjalnego przyrządu do mieszania, albo ręcznie za pomocą odpowiednich mieszadeł (kociub), albo przez wpompowanie powietrza; po ukończeniu skażenia należy postąpić w myśl wskazówek zawartych wyżej pod pp. 5 i 6, a następnie natychmiast wysłać cysternę do najbliższej stacji kolejowej, przyczem zabrania się częściowej wysyłki zawartości cysterny;

d) natychmiast po nadejściu cysterny ze skażonym spirytem do przedsiębiorstwa, dla którego jest ona przeznaczona, należy ilość skażonego spirytusu wciągnąć na przychód w księdze kontrolnej przedsiębiorstwa, które ten spirytus otrzymuje (wzór Nr. 3).

9. Skażenie spirytusu odbywać się musi w obecności inspektora kontroli skarbowej lub jego zastępcy, oraz drugiego urzędnika kontroli skarbowej.

O dokonaniu skażenia spirytusu ogólnym środkiem skażającym sporządzają organa skarbowe protokół skażenia według wzoru Nr. 1, podając ilość i rodzaj użytych środków skażających oraz wynik dokonanego skażenia, poczem ilość skażonego spirytusu wpisują na przychód do księgi kontrolnej, prowadzonej według wzoru Nr. 2.

10. Przedsiębiorca, skażający spirytus, obowiązany jest dostarczyć organom skarbowym potrzebnych do urzędowych czynności miar i wag, legalizowanych przez Państwowy Urząd Miar, oraz na żądanie władzy skarbowej II instancji — lokalu ogrzanego, oświetlanego i zaopatrzonego w niezbędne meble i przybory kancelaryjne dla użytku organów skarbowych w czasie wykonywania dozoru.

§ 8.

Zgłoszenie sprzedaży.

1. Kto zamierza trudnić się sprzedażą spirytusu skażonego ogólnym środkiem skażającym, winien na to uzyskać pozwolenie władzy skarbowej:

- dla sprzedaży detalicznej władzy I instancji;
- dla hurtowej z prawem rozlewu — II instancji, wydane w porozumieniu z D. P. M. S., przyczem podania o udzielenie prawa rozlewu i hurtowej sprzedaży spirytusu skażonego należy kierować do władz skarbowych II instancji przez władze skarbowe I instancji.

2. Władza skarbową wciąga udzielone pozwolenie do wykazu miejsc sprzedaży, podlegających kontroli.

3. Pozwolenie należy przechowywać w lokalu sprzedaży i na żądanie okazywać organom kontroli skarbowej.

4. Państwowe składki i sklepy sprzedaży wódek nie podlegają tym przepisom.

§ 9.

Sprzedaż.

1. Uprawnieni do detalicznej sprzedaży mogą nabywać spirytus skażony ogólnym środkiem skażającym tylko w rozlewniach monopolowych lub prywatnych.

2. Sprzedaż detaliczna spirytusu skażonego dozwolona jest tylko w butelkach i w baniach zamkniętych znakiem rozlewni monopolowej lub prywatnej. Detaliście nie wolno przelewać spirytusu skażonego z większych naczyń do mniejszych; detalista ma prawo sprzedawać spirytus skażony w tych naczyniach i tak zabezpieczonych, jak je otrzymał z rozlewni.

3. Do sprzedaży hurtowej spirytus skażony ogólnym środkiem nabywa się w punktach, uprawnionych przez D. P. M. S. do skażenia i sprzedaży komisowej. Jednorazowy pobór spirytusu z rektyfikacji musi wynosić najmniej 1 hl i ma być pokryty świadectwem przewozowym. Poza rozlewniami w rektyfikacjach mogą nabywać spirytus skażony przedsiębiorcy, używający go w większej ilości do celów napędowych lub technicznych, oraz szpitale na potrzeby własne, za osobnym pozwoleniem władzy skarbowej I instancji. W tych wypadkach wydaje się spirytus do naczyń odbiorcy, przyczem na świadectwie przewozowym wymienia się numer i datę powyższego pozwolenia, na pozwoleniu zaś zaznacza się ilość wydanego spirytusu oraz numer świadectwa przewozowego.

4. Spirytus skażony można rozlewać do butelek o pojemności: 0,5 i 1 l oraz do bani 5, 10 i 20 l. Minister Skarbu może zezwolić w drodze wyjątku rozlewać do innych naczyń.

5. Tak butelki, jak i bani winny być przed sprzedażą zabezpieczone zamknięciem: butelki lakiem i pieczęcią firmową rozlewni, lub kapkami ochronnymi, a bani plombami. Na stosowanie innych zabezpieczeń może zezwolić Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego.

Na każdym naczyniu winna być etykieta, na której należy wyszczególnić:

- ilość i stopniowość spirytusu skażonego;
- cenę spirytusu i osobno cenę naczynia;
- miejsce rozlewu i firmę rozlewni.

Oprócz tego należy umieścić na etykiecie trupią główkę z napisem „płyn trujący”.

6. Rozlewnie spirytusu skażonego mogą prowadzić jednocześnie i handel detaliczny. Cenę detaliczną wolno pobierać przy jednorazowym zakupie spirytusu skażonego w ilości do 10 l włącznie. Wszelkie ilości ponad 10 l winny być sprzedawane po cenach hurtowych.

7. Sprzedawca obowiązany jest do przyjmowania z powrotem nieuszkodzonych naczyń, o ile na nich zachowana została firmowa etykieta (p. 5), za zwrotem ceny naczynia.

8. Rektyfikacje uprawnione do skażenia i sprzedaży spirytusu, rozlewnie spirytusu skażonego oraz

kupcy detaliczni nie mogą sprzedawać spirytusu skażonego po cenach wyższych, aniżeli wyznaczone przez Ministra Skarbu.

9. W lokalach sprzedaży spirytusu skażonego ogólnym środkiem obowiązany jest sprzedawca umieścić w miejscu widocznym uzyskane pozwolenie na sprzedaż spirytusu skażonego, a obok niego ogłosić literami drukowanymi, wielkości najmniej $\frac{1}{2}$ centymetra zakaz zawarty w § 4 niniejszych przepisów oraz obowiązujące ceny.

10. W miejscach hurtowej sprzedaży spirytusu skażonego winno się prowadzić księgi przychodu i rozchodu spirytusu według obowiązującego wzoru Nr. 3.

III. SKAŻANIE SZCZEGÓLNEMI ŚRODKAMI.

§ 10.

Zakres stosowania.

1. W przyległym załączniku II A oznacza się, do jakich celów można używać spirytusu skażonego środkami szczególnymi, tudzież rodzaj i ilość tych środków.

2. Przepisane dawki środków oznaczają najmniejsze ilości.

3. Minister Skarbu może pozwolić na przydział spirytusu na inne jeszcze cele przemysłowe, niewymienione w załączniku II do niniejszych przepisów, jak również zezwalać na skażenie tego spirytusu innymi środkami skażającymi.

4. Załącznik II B zawiera pouczenie o badaniu poszczególnych środków skażających.

§ 11.

1. Kto chce przerabiać spirytus skażony środkiem szczególnym, ma wnieść o to pisemną prośbę do władzy skarbowej II instancji i podać cel, do którego chce używać skażonego spirytusu z wymienieniem środka skażającego, sposobu technicznego postępowania przy użyciu skażonego spirytusu i miejsca, w którym skażony spirytus będzie przechowywany. Przed pobraniem spirytusu ma być złożone zabezpieczenie należytości monopolowej w wysokości różnicy między ceną nabytego spirytusu, a pełną ceną oznaczoną w myśl art. 22 ustawy o monopolu spirytusowym. Zabezpieczenie to może być złożone w jednej z form przewidzianych na wypadek kredytowania należności za spirytus (§ 58 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 218). W wypadkach skażenia spirytusu w miejscach wydania zabezpieczenie jest zbędne.

Dostarczone zabezpieczenie będzie zwrócone dopiero po okazaniu kwitu kasy skarbowej na zapłaconą należytość od ubytków, tudzież po przedłożeniu protokołu, że skażenia istotnie dokonano.

Minister Skarbu władny jest zezwolić na wyjątki co do zabezpieczenia.

2. W pozwoleniach ma być zastrzeżone, iż mogą być cofnięte w każdym czasie.

3. Władza skarbową II instancji prowadzi ewidencję wydanych pozwoleń.

§ 12.

Przedsiębiorca, uzyskawszy pozwolenie na używanie spirytusu skażonego środkiem szczególnym, ma wywiesić w miejscu widocznym w lokalu przeznaczonym do przechowywania lub zużywania skażonego spirytusu ogłoszenie, zawierające następujące przepisy:

- a) „spirytus skażony (wymienić nazwę środka skażającego) może być używany tylko w obrębie tego przedsiębiorstwa i tylko do celów (wymienionych w pozwoleniu)”;
- b) „(treść zakazu zawartego w § 4 do niniejszych przepisów)”;
- c) niestosowanie się do powyższych zarządzeń będzie karane według przepisów ustawy karno-skarbowej.

§ 13.

Badanie i przechowywanie środków skażających.

1. Środki do szczególnego skażenia spirytusu powinny być przed użyciem zbadane w pracowniach chemicznych D. P. M. S. lub innych, upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu.

2. Środki skażające, dopuszczone do skażenia spirytusu, wolno odbierać do badania chemicznego z takich tylko naczyń, jakie można celowo zabezpieczyć urzędowym zamknięciem.

3. Organa skarbowe pobierają w obecności przedsiębiorcy próbki środka skażającego wprost z naczyń (p. 2).

4. Przed pobraniem próbek należy środek skażający dokładnie wymieszać tak, aby próbka odpowiadała ściśle składowi całego zapasu środka, przedstawionego do badania. Przedsiębiorca nie może mieć wpływu na sposób czerpania próbek. Do badania chemicznego należy pobrać dwie próby w ilości, wystarczającej do wykonania analizy, w sposób przewidziany w załączniku II B. Na żądanie pracowni, która przeprowadza badanie, należy dostarczyć środka skażającego w odpowiednio większej ilości. Naczynia zawierające próby (butelki, słoje, puszki, torebki i t. p.) należy zabezpieczyć plombą lub pieczęcią urzędową i przedsiębiorcy, oraz zaopatrzyć w napisy oznaczające rodzaj i ilość środka skażającego z którego pobrano próbę, cel do którego ma być użyty, oraz wymienić znaki zamknięć urzędowych, nałożonych na naczyniu z próbką. Odebranie prób należy stwierdzić krótkim protokołem, spisany w 2-ch egzemplarzach; jeden egzemplarz protokołu dołącza się do prób wystawianych do badania, drugi pozostawia się przy książce kontrolnej przedsiębiorcy.

5. Po pobraniu prób organa skarbowe nakładają urzędowe zamknięcia na całym zapasie środka skażającego. W analogiczny sposób należy pobierać próby z gotowych wyrobów i półfabrykatów, w wy-

padkach przewidzianych w § 29 ust. 3 niniejszych przepisów, przyczem jednak nie należy nakładać zamknięć urzędowych na zapasach, z których zaczerpnięto próbę.

6. Badanie próbek powinno ograniczyć się do jednej, — drugą przechowuje pracownia chemiczna przez pół roku. Wynik badania stwierdza pracownia wystawieniem świadectwa (wyniku analizy) i przesyła je tym organom skarbowym, które pobrały próbę.

7. Organa skarbowe dołączają otrzymany wynik badania do egzemplarza protokołu pobrania odczynnych prób, jako załącznik do książki kontrolnej.

§ 14.

1. Przedsiębiorca ponosi koszty przesyłki i badania chemicznego prób środków skażających.

2. Za dokonane badania chemiczne przedsiębiorca wpłaca przypadającą należność do kasy D. P. M. S. według cen ustalanych i ogłaszanych przez D. P. M. S.

3. W wytwórniach octu badanie octu, jako środka skażającego, może przeprowadzić właściwy inspektor kontroli skarbowej, gdy to badanie odbywa się w lokalach przedsiębiorstwa, to przedsiębiorstwo obowiązane jest na swój koszt zaopatrzyć się w przepisane przez władzę skarbową potrzebne do tego przyrządy i odczynniki, następnie uzupełniać je i utrzymywać zawsze w stanie zdatnym do użycia.

§ 15.

Przeprowadzenie skażenia.

1. Skażenie spirytusu ma być oznajmione organowi skarbowemu, któremu poruczone nadzór nad przedsiębiorstwem.

2. Jednorazowo można skażać nie mniej niż 100° hektolitrowych alkoholu (100 litrów bezwodnego alkoholu), jednakowoż władza skarbową II instancji może w poszczególnych przypadkach zezwolić na wyjątki.

§ 16.

1. Skażenie spirytusu szczególnym środkiem odbywa się w lokalach fabrycznych przedsiębiorstwa, lub na żądanie władzy skarbowej w miejscu wydania w obecności inspektora kontroli skarbowej lub jego zastępcy oraz drugiego urzędnika kontroli skarbowej.

2. O dokonaniu skażenia spirytusu spisują organa skarbowe protokół skażenia według wzoru Nr. 4, i odając wynik skażenia oraz ilość i rodzaj środków skażających, poczem ilość skażonego spirytusu wpisują na przychód do książki kontrolnej według wzoru Nr. 5 Świadectwo przewozowe pozostaje jako załącznik książki kontrolnej, a wtórnik organa skarbowe odsyłają do miejsca odprawy spirytusu z zaznaczeniem odbioru wysłanego spirytusu.

§ 17.

Przedsiębiorstwo, zamierzające dokonać skażenia spirytusu, winno przedstawić środek skażający wraz z świadectwem zbadania, wydanem przez uprawnioną do tego pracownię chemiczną. Urzędnicy przeprowadzający skażenie, odpisują z faktury ilość środka zużytego do skażenia, zabezpieczając za każdym razem pozostałość urzędowym zamknięciem. Jeśli zamknięcie urzędowe naczynia ze środkiem skażającym jest naruszone, lub okazało się, że dostęp do zawartości naczynia był możliwy, — należy pobrać z takiego środka ponownie dwie próby, jedną z nich przesłać do chemicznego zbadania i czekać na wyniki.

§ 18.

Dawkę środka skażającego należy obliczyć dla każdego naczynia według podanych norm w stosunku do 1 hl 100° alkoholu. Podstawą do tego obliczenia jest ilość alkoholu, stwierdzona przy odbiorze w miejscu skażenia.

§ 19.

1. Całą ilość spirytusu należy dokładnie zmieszać ze środkiem skażającym. Naczynia, w których odbywa się skażenie, albo których używa się przy tej czynności, nie mogą mieć urządzeń, które utrudniałyby zmieszanie, albo ułatwiałyby jakiegokolwiek zabronione zabiegi. W szczególności przed rozpoczęciem mieszania należy ewentualnie zabezpieczyć rurowe połączenia na kranach i kurki spustowe tych naczyń na czas mieszania i przerabiania ze środkiem skażającym.

2. Jeśli istniejące urządzenia do skażenia są niedostateczne, lub o ile miejscowe warunki tego wymagają izba skarbową może zezwolić na odmiennie sposoby mieszania, przyczem ma być zapewnione należyte wymieszanie środka skażającego ze spirytusem.

3. Po dokonaniu skażenia organa skarbowe zawsze pobierają próbkę w naczynie o pojemności przynajmniej 1 litra. Po urzędowym opieczetowaniu tego naczynia pieczęciami urzędową i przedsiębiorstwa, oraz oznaczeniu etykietą przekazuje się próbkę przedsiębiorstwu z obowiązkiem przechowywania jej w ciągu 6 miesięcy, licząc od dnia dokonania skażenia.

§ 20.

Przedsiębiorstwa skażające spirytus środkiem szczególnym mają prowadzić książkę kontrolną zużycia tego spirytusu według wzoru Nr. 5.

IV. SPIRYTUS NIESKAŻONY DO CELÓW PRZEMYSŁOWYCH.

§ 21.

Spirytus nieskażony może być wydawany z obniżeniem ceny lub bez obniżenia jej za pozwoleniem Ministra Skarbu.

- a) zakładom wojskowym i prywatnym do wyrobu środków wybuchowych i do innych celów wojenno-technicznych;
- b) innym przedsiębiorstwom i zakładom do specjalnych celów przemysłowych lub leczniczych.

§ 22.

1. Kto zamierza używać spirytusu nieskażonego, ma uzyskać na to pozwolenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, Ministrem Spraw Wewnętrznych, lub Ministrem Przemysłu i Handlu w zależności od przeznaczenia spirytusu.

2. W podaniu należy wymienić cel użycia, roczne zapotrzebowanie, miejsce przechowania i sposób technicznego postępowania, oraz nieunikniony zanik przy przerobie.

3. Przy załatwieniu prośby ustala się dopuszczalne zaniki, jako podlegające potrąceniu przy obrachunku.

4. Jeżeli uzyskuje się z powrotem część spirytusu, należy również podać odnośne dane (§ 5).

5. Władza skarbową II instancji prowadzi ewidencję pozwoleń wydanych przez Ministra Skarbu.

§ 23.

Spirytusu można używać tylko do celów podanych w zezwoleniu i tylko we własnym przedsiębiorstwie.

§ 24.

1. Przedsiębiorstwo, które otrzymało zezwolenie na użycie spirytusu (§ 22), ma prowadzić książkę kontrolną według wzoru Nr. 8.

2. Książka służy na okres roku kalendarzowego, wpisów do książki należy dokonywać natychmiast po nadejściu względnie wydaniu spirytusu.

3. Spirytus powrotnie uzyskiwany wykazuje się w osobnym rozdziale książki obrachunkowej; należy przechowywać go osobno i używać wyłącznie w pierwotny sposób. Po upływie miesiąca składa się odpisy książek władzy skarbowej II instancji w sposób i w terminie przepisany dla innych zakładów (§ 5).

§ 25.

Zamierzony pobór spirytusu nieskażonego należy oznajmić w myśl ogólnych przepisów, według których następuje też odprawa spirytusu.

§ 26.

Odbiór spirytusu nieskażonego w przedsiębiorstwie odbywa się według ogólnych przepisów; ilość zaznacza się na odnośnym zezwoleniu na pobór spirytusu.

V. O MAGAZYNOWANIU, UBYTKACH I BADANIU ZAPASÓW SPIRYTUSU.

§ 27.

Magazynowanie.

1. Spirytus skażony, jak również czysty, przeznaczony do skażenia lub przerobu na inne produkty w stanie nieskażonym (§ 21), należy przechowywać w miejscu zgłoszonym i uznanym przez urząd akcyz i monopolów.

2. Naczynia przeznaczone do przechowywania spirytusu mają być wytarowane względnie wymierzone płynem i zaopatrzone w urzędownie sprawdzone i zabezpieczone przyrządy (skale, plynowskazy lub laski miernicze).

3. Gdy równocześnie przechowuje się spirytus skażony różnymi środkami, należy na każdym naczyniu uwidocznnić, jakim środkiem skażono spirytus, zawarty w danym naczyniu.

§ 28.

Ubytki.

1. Na pokrycie strat przy przechowywaniu, przewozie i przerobie spirytusu bądź skażonego, bądź czystego przeznaczonego do skażenia lub przerobu na inne produkty, — określa się poniżej podane normy zaników:

- a) zaniki przy magazynowaniu spirytusu w wysokości $\frac{1}{2}\%$ od przychodu spirytusu łącznie z pozostałością poprzedniego roku obrachunkowego ustala się tylko dla przedsiębiorstw, wyszczególnionych w § 21, które przerabiają spirytus w stanie nieskażonym; pozostałe przedsiębiorstwa, w razie konieczności magazynowania spirytusu przed skażeniem, odpłacają za powstające zaniki, jak za ubytki (zgodnie z poniższym punktem 2);
- b) zaniki przy przewozie spirytusu ustala się w wysokości $\frac{1}{2}\%$ od ilości odprawionej; za każdy przelew dodaje się do powyższej normy po 0,25%;
- c) zaniki przy używaniu spirytusu dla celów przemysłowych ustala w każdym poszczególnym wypadku Minister Skarbu.

2. Za ubytki, przewyższające dopuszczone normy zaników dla spirytusu czystego, władza skarbową nakłada na przedsiębiorcę należność w wysokości różnicy pomiędzy najwyższą ceną sprzedażą hurtową, a ceną nabycia spirytusu.

3. Za ubytki, przekraczające dozwolone normy dla spirytusu skażonego, stanowiącego własność monopolową, pobiera się należność w wysokości ceny sprzedaży powyższego spirytusu.

§ 29.

Badanie zapasów i kontrola spirytusu.

1. Najmniej raz na miesiąc odbywa się w obecności przedstawiciela przedsiębiorstwa badanie zapasów spirytusu.

2. Przytem należy przedewszystkiem zbadać pojedyncze pozycje rozchodu i przez porównanie z przychodem wyprowadzić zapas książkowy spirytusu. Następnie należy zbadać zapas rzeczywisty alkoholu, porównać go z zapasem książkowym i wynik zapisać do księgi obrachunkowej.

3. Organa skarbowe II instancji mogą w miarę potrzeby badać lub zarządzić badanie ilości spirytusu w gotowych wyrobach lub półfabrykatkach oraz kontrolować zużywanie spirytusu w toku fabrykacji.

VI. SPIRYTUS DO WYROBU OCTU I ETERU.

§ 30.

O wyrobie octu ze spirytusu.

Zezwolenia na wyrób octu ze spirytusu udziela władza skarbowe II instancji.

Przepisy o skażeniu spirytusu do fabrykacji octu i kontroli tegoż spirytusu obejmuje załącznik Nr. III.

§ 31.

O wyrobie eteru etylowego, octanu i mrówkanu etylowego.

1. Po cenie niższej może być wydawany spirytus skażony szczególnym środkiem do fabrykacji eteru etylowego, octanu i mrówkanu etylowego pod warunkiem, że eteru albo estrów użyje się pod urzędową kontrolą:

- a) do wywozu zagranicę Państwa;
- b) wewnątrz Państwa do celów przemysłowych;
- c) do doświadczeń naukowych lub technicznych;
- d) do sporządzania środków opatrunkowych, niezawierających ani eteru ani estrów;
- e) do celów leczniczych (aptecznych i narkozy).

2. Jeżeli ze spirytusu wydanego po niższej cenie sprzedażnej otrzymuje się eter etylowy, jako produkt uboczny, to eter ten również podlega kontroli urzędowej.

3. Przedsiębiorstwa, które zamierzają wytwarzać eter etylowy i estry do celów, wymienionych w p. 1, winny uzyskać na to pozwolenie, podlegają dozorowi władzy skarbowej i obowiązane są stosować się do postanowień zawartych w rozdziale III niniejszego rozporządzenia.

4. Do obrotu eterem w wytwórni mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Skarbu o przewozie, przywozie i wywozie.

5. Przy ubytkach eteru lub estru za podstawę do obliczenia zużytego na wyrób tych produktów spirytusu przyjąć należy normy ustalone w poszczególnych wypadkach przez Ministra Skarbu (rozdz. V § 28 p. c).

6. Eter etylowy przeznaczony do celów wyżej wymienionych (p. 1) może posiadać ciężar właściwy najwyżej 0,733 przy $+ 15^{\circ} \text{C}$.

7. W wypadkach wątpliwych co do jakości eteru lub estru należy pobrać dwie próbki do 250 gr. do butelek o silnych ścianach, dobrze zakorkować (przy eterze z powodu lotności — należy 1/5 części pojemności butelki pozostawić niewypełnioną); próbki należy zabezpieczyć mocno drutem i opatrzyć osłoną z płótna lub z papieru pergaminowego i następnie plombą. Jedną próbkę wysłać się do zbadania (§ 13 niniejszych przepisów), drugą pozostawiać się w przedsiębiorstwie.

8. Osoby, które zamierzają używać eteru lub estrów wyrabianych ze spirytusu po ulgowej cenie do celów wymienionych w p. 1 lit. b, c, d i e, mają uzyskać pozwolenie urzędu akcyz i monopolów.

9. Przedsiębiorstwa, nabywające eter lub estry winny legitymować się udzielonemi pozwoleniami przed organami skarbowemi, dozorującemi fabrykę z której ma być eter względnie ester sprowadzony.

10. Sprzedaż cząstkowa eteru podlega przepisom o substancjach i przetworach odurzających.

VII. ALKOHOL METYLOWY.

§ 32.

Zakaz użycia.

1. Następujące wyroby nie powinny zawierać alkoholu metylowego: produkty spożywcze — szczególnie napoje alkoholowe, środki lecznicze i wzmacniające, pachnidła, środki do czyszczenia, pielęgnowania lub barwienia skóry, włosów, paznokci, jak również środki do pielęgnowania jamy ustnej. O ile wyroby powyższe, zawierają alkohol metylowy — nie mogą znajdować się w handlu i obrocie, nie mogą być sprowadzane z zagranicy, w razie ujawnienia zaś — ulegną konfiskacie i zniszczeniu.

2. Przepisy punktu 1-go nie dotyczą:

- a) formaliny i produktów formalinowych;
- b) produktów, zawierających znikome, technicznie nieuniknione ilości alkoholu metylowego, powstałego z wyjściowych związków, posiadających grupy metylowe, lub wskutek innych przepisów, związanych z przebiegiem fabrykacji. Spirytus drzewny, w myśl niniejszych przepisów, uważany jest również za alkohol metylowy.

VIII. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 33.

Zmiana przepisów.

Z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 czerwca 1925 r. o tymczasowym

uregulowaniu obrotu spirytusem skażonym ogólnym środkiem skażającym (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 484) oraz rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 września 1925 r. w sprawie zmian i uzupełnień rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 czerwca 1925 r. o tymczasowym uregulowaniu obrotu spirytusem skażonym ogólnym środkiem skażającym (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 688).

§ 34.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: J. Zdziechowski.

Załącznik I A. do § 7.

Za ogólny środek do skażania służy następująca mieszanina, składająca się z:

9	części objętościowych	spirytusu metylowego
2	"	zasad pirydynowych
5	"	olejów ketonowych
3	"	nafty
1	"	roztworu fioletu krystalicznego w spirytusie metylowym o zawartości 0,4 g fioletu krystalicznego w 1 l spirytusu.

Tej mieszaniny dodaje się 2% w stosunku do skażanego spirytusu i w obliczeniu go na 100° alkoholu, czyli że 2 litry mieszaniny wystarcza do skażenia 100° hl spirytusu.

ZALĄCZNIK I B.

Badanie składników środka ogólnego do skażenia spirytusu.

1. SPIRYTUS DRZEWNY (ALKOHOL METYLOWY).

Zabarwienie.

Spirytus drzewny nie może być ciemniejszy od roztworu 2 cm³ 1/10 normalnego roztworu jodu w jednym litrze destylowanej wody. Dla porównania zabarwienia płynów używa się cylindrów ze szkła białego z płaskim dnem (rys. 1), o wysokości 17,5 cm. i o średnicy 2 cm. posiadających nacięte kreski na wysokości 10 cm. od dna. Cylindry należy napełnić należy płynami do kreski i dla porównania umieszczać w ciemni Kuczerowa. Porównanie skuteczniejsza się nad arkuszem białego papieru.

Destylacja.

100 cm³ spirytusu drzewnego, odmierzonych w temperaturze 15° C., wlewa się do kolby z blachy miedzianej (rys. 2), o grubości ścianek 0,5 mm., o średnicy 7 cm., o wysokości do szyjki 7,5 cm., z szyjką o wysokości 2,5 cm., średnicy dolnej 2,3 cm. i średnicy górnej 2,5 cm. z dnem kulistym. zlekka spła-

szczonem, o pojemności około 200 cm³. Kolbę ustawia się na płytce azbestowej z okrągłym wycięciem o takiej średnicy, ażeby po wstawieniu w nią kolba opuszczała się do zrobionego na połowie jej wysokości wypukłego pierścienia. Do szyjki kolby wstawia się deflegmator jednokulkowy (rys. 3) o długości 170 mm. i średnicy rurki 12 mm. Boczne ramię deflegmatora powinno być umocowane o 25 mm. poniżej górnego jej końca i o 55 mm. ponad wyścięciem kulistym. Średnica kulki deflegmatora 35 mm. Do górnego otworu deflegmatora wprowadza się termometr z podziałką na 1^oC. (rys. 4) o skali 60—80^oC., tak, aby zbiornik rtęciowy termometru znajdował się w samym środku kulki deflegmatora. Ramię boczne deflegmatora wprowadza się do chłodnicy szklanej Liebiga z płaszczem do ochładzania wodą, o długości co najmniej 400 mm. Drugi koniec chłodnicy wprowadza się do zgętego przedłużacza, doprowadzającego skroplony płyn do miarowego cylindra z korkiem przytartym o pojemności 100 cm³ z podziałką na 1 cm³. Podgrzewanie prowadzi się tak, aby w cylindrze skraplało się 5 cm³ płynu w ciągu 1 minuty. Po podniesieniu się temperatury powyżej 75^oC odstawia się płomień, daje spłynąć reszcie skroplonej cieczy z chłodnicy, odstawia się cylinder miarowy, zakrywa go korkiem przytartym i po doprowadzeniu w przeciągu 30 minut do temperatury 15^oC, odczytuje się ilość destylatu. Doświadczenie winno być dokonywane przy ciśnieniu barometrycznym 760 mm. W razie jeśli ciśnienie jest niższe, to przy obniżaniu się ciśnienia o każde 30 mm. od temperatury 75^oC odejmuje się po 1^oC.

Ze 100 cm³ spirytusu drzewnego powinno się otrzymać co najmniej 90 cm³ destylatu.

Mieszanie z wodą.

Przy mieszaniu spirytusu drzewnego z podwójną objętością wody powinno się otrzymać płyn przezroczysty lub tylko słabo opalizujący. Dla określenia stopnia opalizowania miesza się w cylindrach ze szkła białego z płaskim dnem (rys. 1), o wysokości 17,5 cm. i średnicy 2 cm. — 5 cm³ spirytusu drzewnego z 10 cm³ wody. Cylindry wstawia się do ciemni Kuczerowa. Przez otrzymaną warstwę płynu powinno być umożliwione wyraźne odczytywanie Nr. 1 czcionek skali Snellena, przy odczytywaniu po 5 minutach po zmieszaniu płynów.

Próba na zawartość acetonu.

a) Próbę wykonywuje się w kolbie miarowej z długą szyjką i szklanym korkiem przytartym (rys. 5), o pojemności kulistej części kolby około 45 cm³ i ze skalą na szyjce od 50 do 65 cm³ z podziałką na 1/5 cm³, przyczem pomiędzy kreskami podziałki winna być zachowana odległość co najmniej 2 mm. Przy badaniu — 20 cm³ spirytusu drzewnego miesza się z 40 cm³ roztworu ługu sodowego w wodzie o c. wł. 1.30 przy 15^oC (27,75%) i po dokładnym zmieszaniu, pozostawia na 30 minut w spokoju, poczem odczytuje się objętość wydzielonego acetonu. Z 20 cm³ spirytusu drzewnego winno się oddzielić nie mniej 5 cm³ acetonu.

b) 1 cm³ spirytusu drzewnego winien wiązać co najmniej 22 cm³ 1/10 normalnego roztworu jodu. W celu wykonania próby 10 cm³ spirytusu drzewnego pipetuje się do litrowej kolby miarowej, napełnionej do połowy wodą. Zawartość kolby skłóca się i dopełnia wodą do kreski, poczem miesza się bardzo dokładnie. Z roztworu tego pipetuje się 10 cm³ do butelki z korkiem przytartym o pojemności około 200 cm³, dodaje się 10 cm³ 2/1 normalnego roztworu wodorotlenku potasowego i następnie dolewa się z biurety 50 cm³ 1/10 normalnego roztworu jodu z taką szybkością, aby całe 50 cm³ zostało dolane w ciągu 1,5 minuty. Podczas dolewania roztworu jodu płyn w butelce winien być ciągle mieszany. Mieszaninę pozostawia się w spokoju podczas dalszych 1,5 minuty, zakwasza przez dodanie 21 cm³ 1/1 normalnego roztworu kwasu siarkowego, a następnie odmiareczkowuje się nadmiar jodu 1/10 normalnym roztworem tio-siarczyny sodowej. Pod koniec miareczkowania dodaje się 2 krople roztworu skrobi, jako wskaźnika. Spirytus drzewny w próbie tej winien wiązać nie mniej niż 22 cm³ 1/10 normalnego roztworu jodu. Podczas wykonywania próby temperatura płynów może się wahać pomiędzy 15 i 20°C.

Pochłanianie bromu. (Próba na zawartość związków nienasyconych).

Roztwór 0,703 g bromu nie powinien się odbarwiać po dodaniu 20 cm³ spirytusu drzewnego, natomiast powinien się odrazu odbarwić po dodaniu 30 cm³ spirytusu drzewnego. Temperatura płynu podczas doświadczenia nie powinna przekraczać 20°C, przyczem doświadczenie winno być wykonane w pełnym świetle dziennym.

Roztwór soli bromowych przygotowuje się w sposób następujący: bromian potasowy i bromek potasowy poddaje się suszeniu przy 100°C w ciągu 2 godzin. Po oziębieniu w eksykatorze, odważa się 8,719 g bromku potasowego i 2,447 g bromianu potasowego. Obie sole rozpuszcza się w litrowej kolbie miarowej w wodzie, dopełnia wodą do kreski i miesza bardzo dokładnie. Do dwóch kolb ze szkła białego o pojemności około 200 cm³ każda, wlewa się po 100 cm³ roztworu soli bromowych i do każdej dodaje się po 20 cm³ kwasu siarkowego o ciężarze właściwym 1,29 przy 15°C (38,03%); otrzymane roztwory zawierają po 0,703 g bromu, następnie z biurety o podziałce 1/10 cm³ dolewa się przy ostrożnym mieszaniu: do jednej kolby 20 cm³ spirytusu drzewnego, do drugiej — 30 cm³ spirytusu drzewnego. Szybkość dolewania winna być taka, aby w ciągu minuty wlewało się około 10 cm³ spirytusu drzewnego. Roztwór, do którego dodaje się następnie 20 cm³ spirytusu drzewnego, winien pozostać barwny, natomiast roztwór, do którego dodaje się 30 cm³ spirytusu drzewnego, powinien natychmiast tracić barwę.

2. ZASADY PIRYDYNOWE

Zabarwienie.

Zasady pirydynowe nie mogą być ciemniejsze od roztworu 2 cm³ 1/10 normalnego roztworu jodu w jednym litrze wody destylowanej. Dla porównania za-

barwienia płynów używa się cylindrów ze szkła białego z płaskim dnem (rys. 1) o wysokości 17,5 cm. i o średnicy 2 cm., posiadających nacięte kreski na wysokości 10 cm. od dna. Cylindry napełnia się płynami do kreski i dla porównania umieszcza w ciemni Kuczerowa. Porównanie uskutecznia się nad arkuszem białego papieru.

Strącanie soli kadmowej.

10 cm³ zasad pirydynowych rozpuszcza się w kolbie miarowej litrowej w wodzie destylowanej, dopełnia do kreski i miesza dokładnie. Chemicznie czysty chlorek kadmowy przetapia się w celu pozabawienia wody i 5 g tak otrzymanego bezwodnego chlorku kadmowego rozpuszcza się w kolbie miarowej o pojemności 100 cm³ w wodzie destylowanej, dopełnia do kreski i miesza dokładnie.

10 cm³ powyższego roztworu zasad pirydynowych zadaje się 5 cm³ 5%-go roztworu chlorku kadmowego. Mieszaninę roztworu skłóca się silnie, poczem z roztworu winien się wkrótce wydzielić wyraźny osad krystaliczny.

Wpływ odczynników Nesslera.

10 cm³ 1%-go roztworu zasad pirydynowych, otrzymanego w sposób wskazany w ustępie 2, zadaje 5 cm³ odczynnika Nesslera. Po skłóceniu roztworów winien się strącić biały osad.

Destylacja.

100 cm³ zasad pirydynowych, odmierzonych przy 15°C wlewa się do kolby z blachy miedzianej (rys. 2) o grubości ścianek 0,5 mm. o średnicy 7 cm. i o wysokości do szyjki 7,5 cm., z szyjką wysokości 2,5 cm. o średnicy dolnej 2,3 cm. i średnicy górnej 2,5 cm., z dnem kulistym, zlekka spłaszczonym, o pojemności około 200 cm³. Kolbę ustawia się na płycie azbestowej z okrągłym wycięciem o takiej średnicy, ażeby po wstawieniu w nią kolba opuściła się do wypukłego pierścienia, zrobionego na połowie jej wysokości. Do szyjki kolby wstawia się deflegmator jednokulkowy (rys. 3) o długości 170 mm i średnicy rurki 12 mm. Boczne ramię deflegmatora powinno być umocowane o 25 mm poniżej jego końca i o 55 mm ponad wydcieciem kulistym. Średnica kulki deflegmatora 35 mm. Do górnego otworu deflegmatora wprowadza się termometr z podziałką na 1°C (rys. 6) o skali do 200°C, tak, ażeby zbiornik rtęciowy termometru znajdował się w samym środku kulki deflegmatora. Ramię boczne deflegmatora wprowadza się do chłodnicy szklanej Liebiga z płaszczem chłodzącym wodą, o długości co najmniej 400 mm. Drugi koniec chłodnicy wprowadza się do zgiętego przedłużacza, odprowadzającego skroplony płyn do cylindra miarowego z przytartym korkiem, o pojemności 100 cm³ z podziałką na 1 cm³. Podgrzewanie prowadzi się tak, aby w cylindrze skraplało się 5 cm³ płynu w ciągu jednej minuty. Po podniesieniu się temperatury do 140°C odstawia się płomień, daje spłynąć reszcie skroplonej cieczy z chłodnicy, odstawia cylin-

der miarowy, zakrywa go korkiem przytartym i po 30 minutach doprowadzania do temperatury 15°C odczytuje ilość destylatu. Jednocześnie podstawia się drugi cylinder miarowy pod przedłużacz i w dalszym ciągu ogrzewa miedzianą kolbę i prowadzi się destylację. Po podniesieniu się temperatury termometru do 160°C odstawia płomień i po zachowaniu wyżej wyszczególnionych przepisów ponownie odczytuje się ilość destylatu.

Ze 100 cm^3 zasad pirydynowych winno przedestylować: do 140°C co najmniej 50 cm^3 , a do 160°C — co najmniej 90 cm^3 .

Mieszanie z wodą.

Przy zmieszaniu zasad pirydynowych z podwójną objętością wody powinno się otrzymać płyn przezroczysty lub tylko słabo opalizujący. Dla określenia atopia opalizowania miesza się w cylindrach ze szkła białego z płaskim dnem (rys. 1) o wysokości 17.5 cm i o średnicy 2 cm — 5 cm^3 zasad pirydynowych z 10 cm^3 wody. Cylindry wstawia się do ciemni Kuczerowa. Przez otrzymaną warstwę płynu przy odczytywaniu po upływie 5 minut po zmieszaniu płynów powinno być umożliwione wyraźne odczytywanie Nr. 1 czcionek skali Snellena.

Zachowanie wobec ługu sodowego.

Do cylindra miarowego z przytartym korkiem szklanym o objętości 50 cm^3 , z podziałką na 0.5 cm^3 wlewa się 20 cm^3 zasad pirydynowych i 20 cm^3 ługu sodowego o c. wł. 1.40 przy 15°C . Po silnem skłóceniu płynów i półgodzinnem pozostawieniu w spokoju winna się oddzielić warstwa zasad pirydynowych o objętości co najmniej 18.5 cm^3 .

Określenie zasadowości.

10 cm^3 zasad pirydynowych rozpuszcza się w kolbie miarowej o pojemności 100 cm^3 w wodzie destylowanej, dopełnia do kreski i miesza dokładnie. 10 cm^3 otrzymanego roztworu zasad pirydynowych miareczkuje się normalnym kwasem siarkowym dotąd, dopóki kropla miareczkowanego roztworu, wzięta po starannem wymieszaniu i opuszczona na bibułę zabarwioną czerwienią Kongo, nie zabarwi papieru przejściowo na kolor niebieski. Do tej chwili winno być zużyte co najmniej 9.5 cm^3 normalnego roztworu kwasu siarkowego.

Papier zabarwiony czerwienią Kongo otrzymuje się przez zanurzenie pasków bibuły do sączenia w roztworze 1 g czerwieni Kongo w 1 litrze wody destylowanej i przez wysuszenie pasków, zawieszonych w tym celu na sznurku.

3. OLEJE KETONOWE.

Zabarwienie.

Oleje ketonowe nie mogą być ciemniejsze od roztworu 6 cm^3 1/10 normalnego roztworu jodu w jednym litrze wody destylowanej. Dla porównania zabarwienia płynów używa się cylindrów ze szkła białego z płaskim dnem (rys. 1) o wysokości 17.5 cm i o śred-

nicy 2 cm , posiadających nacięte kreski na wysokości 10 cm od dna. Cylindry napełnia się płynami do kresek i dla porównania umieszcza się w ciemni Kuczerowa. Porównanie skutecznia się nad arkuszem białego papieru.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy określa się po uprzedniem pozbawieniu olejów ketonowych wody. Do szklanego cylindra z przytartym korkiem wlewa się oleje ketonowe, dodając około 10% wagowych wyzalonego bezwodnego potażu i skłóca się w ciągu 10 minut. Ciężar właściwy określa się przy pomocy wagi Westphal'a. Oleje ketonowe winny wykazywać ciężar właściwy nie wyższy, niż 0.850 przy 15°C .

Zawartość wody.

Do cylindra miarowego z przytartym korkiem, o pojemności 250 cm^3 , wlewa się 100 cm^3 olejów ketonowych i dopełnia się do 200 cm^3 wodnym roztworem potażu o c. wł. 1.50 przy 15°C . Płyny te skłóca się silnie w ciągu 3 minut i pozostawia w spokoju do czasu wyraźnego rozdzielenia się dwóch warstw i powrotu górnej warstwy do zupełnej przezroczystości. Zmniejszenie się objętości górnej warstwy nie może być większe niż 4 cm^3 .

Rozpuszczalność w spirytusie.

Do 100 objętości spirytusu o moc 92° objętościowych dodaje się 3 objętości olejów ketonowych, miesza i dodaje 136.2 objętości wody destylowanej. Po silnem skłóceniu roztwór w spirytusie po obniżeniu jego mocy do 40° nie powinien wykazywać większego zmętnienia, a tembardziej nie mogą się z niego wydzielać kropelki oleiste.

Strącanie kwaśnym siarczynem sodowym.

Przez nasycony roztwór siarczynu sodowego przepuszcza się przy ciągłym ochładzaniu bezwodnik siarkowy do chwili zabarwienia się roztworu na kolor żółty i wydzielenia się z niego niepochlóniętego bezwodnika siarkowego. Roztwór tak otrzymanego kwaśnego siarczynu sodowego winien wówczas wykazywać c. wł. nie mniejszy niż 1.36 przy 15°C .

Do cylindra szklanego z korkiem przytartym wlewa się jednakowe objętościowo ilości olejów ketonowych i kwaśnego siarczynu sodowego, poczem skłóca się silnie zawartość cylindra w ciągu kilku minut, jednocześnie ochładzając mieszaninę lodem. Po pewnym czasie płyn winien wydzielić białe kryształy w całej swej masie.

Jeśliby jednak nie nastąpiło przy tej próbie wydzielenia kryształów, to w innym naczyniu w podobny sposób miesza się równe objętości roztworu kwaśnego siarczynu sodowego i czystego acetonu, poczem wydzielają się białe kryształki. Nieznaczną część tych kryształów dodaje się do próby z olejami ketonowymi i skłóca ponownie mieszaninę, poczem musi nastąpić krystalizacja i cała masa próby winna zastygnąć.

Sucha pozostałość.

25 cm³ olejów ketonowych odparowuje się w parownicy porcelanowej lub platynowej na kąpieli wodnej i pozostałość praży na silnym ogniu. Po wyprężeniu nie powinno nic pozostać na parownicy.

Destylacja.

100 cm³ olejów ketonowych, pozbawionych wilgoci w sposób opisany w ustępie 2, odmierzonych przy 15°C, wlewa się do kolby z blachy miedzianej (rys. 2) o grubości ścianek 0.5 mm, o średnicy 7 cm, wysokości do szyjki 7.5 mm, z szyjką o wysokości 2.5 cm, średnicy 2.3 cm i średnicy górnej 2.5 cm z dnem kulistym, zlekka spłaszczonym, o pojemności około 200 cm³. Kolbę ustawia się na płycie azbestowej z okrągłym wycięciem o takiej średnicy, ażeby po wstawieniu w nią kolba opuściła się do wypukłego pierścienia, zrobionego na połowie jej wysokości. Do szyjki kolby wstawia się deflegmator jednokulkowy (rys. 3) o długości 170 mm i średnicy rurki 12 mm. Boczne ramię deflegmatora powinno być umocowane o 25 mm poniżej górnego jego końca i o 55 mm ponad wyścięciem kulistym. Średnica kulki deflegmatora 35 mm. Do górnego otworu deflegmatora wprowadza się termometr z podziałką na 1°C o skali 200°C (rys. 6), tak ażeby zbiornik rtęciowy termometru znajdował się w samym środku deflegmatora. Ramię boczne deflegmatora wprowadza się do chłodnicy szklanej Liebiga z płaszczem chłodzącym wodą, o długości co najmniej 400 mm. Drugi koniec chłodnicy wprowadza się do zgiętego przedłużacza, doprowadzającego skroplony płyn do cylindra miarowego z przytartym korkiem, o pojemności 100 cm³ z podziałką na 1 cm³. Podgrzewanie prowadzi się tak, aby w cylindrze skraplało się 5 cm³ płynu w ciągu 1 minuty. Cylinder podstawia się pod przedłużacz po dojściu temperatury do 75°C. Po podniesieniu się temperatury do 140°C odstawia się płomień, daje spłynąć reszcie skroplonej cieczy z chłodnicy, odstawia cylinder miarowy, zakrywa go korkiem przytartym i po 30 minutach doprowadzenia do temperatury 15°C odczytuje ilość destylatu. Jednocześnie podstawia się drugi cylinder miarowy pod przedłużacz, w dalszym ciągu ogrzewa kolbę miedzianą i prowadzi się destylację. Po podniesieniu się temperatury do 180°C odstawia płomień i po zachowaniu wyżej wyszczególnionych przepisów — ponownie odczytuje się ilość destylatu.

Ze 100 cm³ olejów ketonowych winno przedestylować się do 140°C co najmniej 75 cm³ i do 180°C — co najmniej 90 cm³.

Reakcja olejów ketonowych.

Reakcja olejów ketonowych winna być obojętna lub słabo alkaliczna. Badanie uskutecznia się przez pogrążenie do próbki olejów ketonowych papierków lakmusowych czerwonego i niebieskiego uprzednio zwilżonych wodą.

4. NAFTA.**Ciężar właściwy.**

Ciężar właściwy nafty przy 15°C winien się wahać w granicach 0.79 — 0.80.

Rozpuszczalność w wodzie.

Po skłóceniu 20 cm³ nafty z 25 cm³ wody w cylindrze miarowym z korkiem przytartym o pojemności 50 cm³ powinno się wydzielić po półgodzinnym odstaniu przynajmniej 19 cm³ warstwy górnej.

Rozpuszczalność w spirytusie.

5 cm³ nafty przy temperaturze około 20°C winno rozpuścić się klarownie w 100 cm³ spirytusu o mocy 92° objętościowych.

5. ROZTWÓR BARWNIKA FIOLETOWEGO

Roztwór barwnika winien zawierać 0.4 g fioletu krystalicznego w litrze spirytusu metylowego o cechach, odpowiadających normom, ustalonym w p. 1.

(Przyrządy służące do badania środków skażających do załącznika I-B patrz: strona 250 i 251).

ZAŁĄCZNIK II A. DO § 10.**ZAKRES STOSOWANIA SPIRYTUSU SKAŻONEGO ŚRODKAMI SZCZEGÓLNYMI, RODZAJ I ILOŚĆ TYCH ŚRODKÓW NA 1 HL. 100% SPIRYTUSU.**

1. Do wytwarzania celulozoidu, celitu, dermatoidu, jedwabiu sztucznego i syntetycznej kamfory

1 kg kamfory, lub
1 kg kalafonii, lub
10 l eteru.

2. Do wytwarzania farb anilinowych, drukarskich, bieli ołowianej, estrów kwasu octowego, żywic, alkaloidów, glukozydów, paraldehdy, kwasu salicylowego i jego soli, santoniny, materiałów wybuchowych, z wyjątkiem tych, które ze względu na potrzeby wojskowe wymagają spirytusu nieskażonego, oraz niektórych środków leczniczych i chemicznych, które w stanie gotowym nie zawierają spirytusu, tudzież estru etylo-octowego lub etylo-mrówkowego:

2 l terpentyny, lub
1.5 l czterochloru węgla, lub
1 kg kalafonii.

3. Do wytwarzania różnego rodzaju lakierów, za wyjątkiem glazury browarniczej, oraz lakierów, używanych przy wyrobie środków spożywczych, jako też politory, wosków do cieniowania (częściowego zmywania lakieru z wyrobów ceramicznych), oraz środków do czyszczenia przedmiotów zdobniczych i galwanizowanych wyrobów metalowych:

1 kg kalafonii, lub
2 l terpentyny, lub
5 l benzyny naftowej, lub
0.025 l oleju zwierzęcego.

4. Do wytwarzania glazury browarniczej i apretury wyrobów gumowych:

1 kg kalafonii, lub
6 kg szelaku.

5. Do wytwarzania lakierów barwnych, farb do pieczętowania i atramentów:

- 2,5 l spirytusu drzewnego, lub
- 2 l terpentyny, lub
- 0,025 l oleju zwierzęcego.

6. Do przyrządzania kolodjum chlorosrebrowego, bromosrebrowego lub jodosrebrowego, żelatyny chlorosrebrowej, bromosrebrowej lub jodosrebrowej, lub podobnych związków, oraz innych emulsji do papierów, błon i klisz fotograficznych:

- 10 l eteru, lub
- 1 l płynnego kwasu karbolowego.

7. Do przygotowywania chlorku i bromku etylu, do tłuszczów lekarskich, zawierających jod lub brom, oraz do wytwarzania chloroformu, jodoformu i bromoformu:

- 0,5 kg chlorku etylu, lub
- 0,3 kg bromku etylu, lub
- 0,3 kg chloroformu, lub
- 0,3 kg jodoformu.

8. Do przygotowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych:

- 2 l terpentyny, lub
- 1 l estru dwuetylowego kwasu fталowego, lub
- 0,5 kg tymolu, lub
- 5 kg tynktury benzoesowej, otrzymanej według recepty: 1 część wagowa żywicy benzoesowej i 5 części wagowych spirytusu.

9. Do przygotowywania płynów do dezynfekcji formalinowej (po chorobach zakaźnych):

- 1 l formaliny.

10. Do celów dezynfekcyjnych, np. mycia rąk przed operacją (lecz nie do przemywania lub wcierania):

- 1 l estru dwuetylowego kwasu fталowego.

11. Do sporządzania płynów dla preparatów botanicznych, zoologicznych i medycznych:

- 1 l estru dwuetylowego kwasu fталowego, lub
- 1 l kwasu karbolowego płynnego, lub
- 1 l benzyny naftowej.

12. Do fabrykacji mydeł i wyrobów pokrewnych:

- 1 kg oleju rycynowego i
- 0,4 kg ługu sodowego lub potasowego.

13. Do przyrządzania tłuszczów i maści (lanoliny i t. p.), olejów przedziałniczych i foluszowych, oraz galalitu:

- 5 l benzyny naftowej.

14. Do przyrządzania środków leczniczych wogóle:

- 2 l terpentyny, lub
- 1 kg. kalafonii, lub
- 1 kg. kamfory, lub
- 0,5 kg. tymolu.

15. Do sporządzania środków leczniczych dla użytku zewnętrznego:

- 1 l estru dwuetylowego kwasu fталowego, lub
- 1 l kwasu karbolowego płynnego.

16. Do wyrobu octu stołowego:

kwas octowy w takim stosunku, ażeby przy 15°C zawartość w mieszaninie bezwodnego kwasu octowego wynosiła 10% zawartości absolutnego alkoholu, a zawartość alkoholu nie przekraczała 33% objętościowych.

17. Do wyrobu celonu:

- 5% acetonu i
- 3% benzolu.

18. Do przygotowywania esencji dla napojów bezalkoholowych, oraz do wyrobów cukierniczych:

- 4 l kwasu mlekowego — 50%-ego, lub
- 2,5 l „ „ — 80%-ego.

ZAŁĄCZNIK II B.

Badanie środków skażających, przeznaczonych do skażania specjalnego.

1. KAMFORA.

Cechy zewnętrzne.

Kamfora powinna mieć wygląd białej krystalicznej masy, lub krystalicznego proszku o silnym swoim zapachu i gryząco palącym, gorzkawym smaku.

Próba na kruchość.

Po zamoczeniu w eterze kamfora winna stać się kruchą i dać się łatwo sproszkować.

Rozpuszczalność.

Kamfora winna rozpuszczać się łatwo i bez pozostałości w eterze, spirytusie (92°) lub chloroformie, w wodzie zaś w niewielkich ilościach.

Punkt topliwości.

Kamfora winna się topić w granicach temperatur od 175 do 180°C.

Próba lotności.

0,5 g sproszkowanej kamfory powinno się ulotnić bez pozostałości przy nagrzewaniu w miseczce porcelanowej.

2. TERPENTYNA.

Cechy zewnętrzne.

Terpentyna jest to ciecz bezbarwna o charakterystycznym zapachu.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy terpentyny przy 15°C, winien się wahać w granicach od 0,855 do 0,885.

Destylacja.

Przy destylacji 100 cm³ terpentyny w sposób podany dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych powinno przejść do destylatu: do temperatury 150°C. — nie więcej niż 5 cm³ i do 175°C — co najmniej 80 cm³.

Rozpuszczalność w wodzie.

20 cm³ terpentyny, po skłóceniu z 20 cm³ wody i krótkim odstaniu się powinno dać górną warstwę co najmniej 19 cm³.

3. ETER.**Cechy zewnętrzne.**

Eter jest to płyn bezbarwny o przyjemnym charakterystycznym zapachu.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy eteru przy 15°C powinien wynosić od 0,720 do 0,735.

Rozpuszczalność w wodzie.

20 cm³ eteru po skłóceniu 20 cm³ wody i krótkim odstaniu się powinno dać górną warstwę co najmniej 16,5 cm³.

4. OLEJ ZWIERZĘCY.**Cechy zewnętrzne.**

Olej zwierzęcy jest cieczą o barwie brunatno-czarnej i wstrętnym zapachu.

Destylacja.

Przy destylowaniu 100 cm³ oleju zwierzęcego w sposób przepisany dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych, powinno przejść do destylatu: do temperatury 90°C. — nie więcej niż 5 cm³, a do 180°C. — co najmniej 50 cm³.

Reakcja pyrolowa.

2,5 cm³ 1% alkoholowego roztworu oleju zwierzęcego rozcieńcza się spirytusem 92° do 100 cm³. Gdy do 10 cm³ tego roztworu, który zawiera 0,025 % oleju zwierzęcego, zanurzy się drzazgę sosnową, zwilżoną stężonym kwasem solnym, to po kilku minutach drzazga powinna się zabarwić intensywnie na czerwono.

Zachowanie wobec sublimatu.

5 cm³ 1% roztworu oleju zwierzęcego w spirytusie 92° zadane 5 cm³ 2% roztworu sublimatu w spirytusie 92°, powinny dać natychmiast obfity kłaczkowaty osad. Natomiast 5 cm³ 0,5% roztworu oleju zwierzęcego w spirytusie 92°, zadane 5 cm³ 2% roztworu sublimatu w spirytusie 92°, powinny spowodować natychmiastowe wyraźne zmętnienie mieszaniny.

5. CHLOROFORM.**Cechy zewnętrzne.**

Chloroform jest to płyn bezbarwny o charakterystycznym zapachu i słodkawym smaku.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy chloroformu przy 15°C, waha się pomiędzy 1,485 i 1,489.

Rozpuszczalność w wodzie.

20 cm³ chloroformu, skłóconych z 40 cm³ wody po odstaniu się powinno dać dolną warstwę co najmniej 19 cm³.

Punkt wrzenia.

Punkt wrzenia chloroformu leży w granicach około 62°C.

6. JODOFORM.**Cechy zewnętrzne.**

Jodoform jest to krystaliczny cytrynowo żółty proszek, posiadający przenikliwy zapach.

Lotność.

Przy ogrzewaniu na porcelanowej miseczce 1 g jodoformu, powinien on ulotnić się bez pozostałości.

Punkt topliwości.

Punkt topliwości jodoformu waha się w granicach od 110 do 120°C.

7. TYMOL.**Cechy zewnętrzne.**

Tymol — są to bezbarwne przezroczyste kryształki z zapachem tymianku.

Punkt topliwości.

Punkt topliwości tymolu waha się w granicach od 45 do 51°C.

Zachowanie się wobec kwasu siarkowego.

Kryształek tymolu, rozpuszczony na zinnio w stężonym kwasie siarkowym daje żółte zabarwienie, które przy nagrzewaniu przechodzi stopniowo w kolor różowy.

8. FORMALINA.**Cechy zewnętrzne.**

Formalina jest to płyn bezbarwny, przezroczysty, o ostrym charakterystycznym zapachu.

Zawartość aldehydu mrówkowego.

Formalna powinna zawierać co najmniej 30% aldehydu mrówkowego; po odparowaniu próbki forma-

liny, w naczyniu pozostaje biały bezpostaciowy osad nierozpuszczalny w wodzie (trójoxymetylen).

Reakcja z azotanem srebra.

W 1% roztworze azotu srebrowego w obecności amoniaku i kilku kropel formaliny, wytwarza się przy nagrzewaniu srebrne zwierciadło.

Badanie zawartości aldehydu mrówkowego.

Do kolbki Erlenmeyera o pojemności 200 cm³ z dobrze dopasowanym korkiem, wlewa się 25 cm³ 1/1 n. ługu sodowego, taruje się na wadze analitycznej i odważa się ściśle 3 g formaliny. Następnie w przeciągu 3 minut dodaje się powoli 50 cm³ dobrej wody utlenionej, zawierającej 3% dwutlenku wodoru i zostawia się co najmniej na 15 minut. Po upływie tego czasu spłukuje się ściany kolbki i lejek, przez który nalewano wodę utlenioną i zostawia na dalsze 15 minut. Następnie po przekonaniu się, że zawartość kolbki jest już zupełnie zimna, miareczkuje się 1/1 n. kwasem siarkowym, stosując lakmus jako wskaźnik. 1 cm³ zużytego ługu sodowego odpowiada 0,06 g formaliny; znalezioną zawartość procentową należy pomnożyć przez ciężar właściwy formaliny.

9. ESTER DWUETYLOWY KWASU FTAŁOWEGO.

Cechy zewnętrzne.

Ester dwuetylowy kwasu ftałowego winien być płynem bezbarwnym a najwyżej słabo żółtawym. Jest on bezwonny lub całkiem słaby o przyjemnym eterycznym zapachu.

Punkt wrzenia.

Punkt wrzenia estru dwuetylowego kwasu ftałowego waha się między 286° i 293°C.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy estru dwuetylowego kwasu ftałowego powinien wynosić 1,120 do 1,130 przy 15°C.

Oznaczenie liczby zmydlenia.

5 g estru dwuetylowego kwasu ftałowego rozpuszcza się w 75 cm³ normalnego ługu potasowego, zadaje 20 cm³ spirytusu i w kolbie, połączonej z chłodnicą zwrotną, ogrzewa podczas ostrożnego wstrząsania przez mniej więcej 15 min. aż do zupełnego rozpuszczenia się estru. Następnie mieszaninę tę utrzymuje się we wrzeniu około pół godziny, poczem dodaje się parę kropel roztworu fenolfaleiny i miareczkuje nadmiar ługu normalnym kwasem siarkowym aż do odbarwienia się płynu w kolbie. Do tego nie powinno się zużyć więcej jak 31 i nie mniej niż 29 cm³ normalnego kwasu.

Zachowanie się z roztworem nadmanganianu potasowego.

1 cm³ estru dwuetylowego kwasu ftałowego zadajemy 10 cm³ roztworu nadmanganianu potasowego, zawierającego 0,01 g nadmanganianu potasu w jednym litrze wody, który po silnem jednogminutowem wyklóceniu winien jeszcze przez 5 minut zachować barwę różową.

10. BENZYNA NAFTOWA.

Cechy zewnętrzne.

Benzyna naftowa winna zawierać wyłącznie niefluoryzujące części składowe nafty.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy benzyny naftowej waha się przy 15°C między 0,650 i 0,730.

Destylacja.

100 cm³ benzyny naftowej przy destylacji w warunkach, wskazanych dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych, winno dać: do 40°C. — nie więcej nad 5 cm³ destylatu, do 110°C zaś, nie mniej niż 75 cm³.

Rozpuszczalność w wodzie.

Po skłóceniu 20 cm³ benzyny naftowej z 20 cm³ wody, wydzielona górna warstwa, po półgodzinnem odstaniu, winna zawierać co najmniej 19 cm³.

Rozpuszczalność w spirytusie.

2 cm³ benzyny naftowej przy temperaturze nie wyższej nad 20°C winny rozpuszczać się klarownie w 20 cm³ spirytusu 92%.

11. ŁUG SODOWY.

Cechy zewnętrzne.

Roztwór ługu sodowego 32,5%-wy, stanowi bezbarwny żółtawy przezroczysty płyn, który działa gryząco.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy roztworu ługu sodowego przy 15°C powinien wynosić 1,357 (38°Bé).

Miareczkowanie.

1 cm³ ługu sodowego, rozcieńczony 20 cm³ wody i zabarwiony kilku kroplami fenolfaleiny nie powinien odbarwić się po dodaniu 10 cm³ normalnego kwasu siarkowego, przy ciągłym mieszaniu podczas miareczkowania.

12. OLEJ RYCYNOWY.

Cechy zewnętrzne.

Olej rycynowy powinien posiadać przy ciepłocie pokojowej wygląd gęstego, ciągliwego oleju, barwy jasnożółtej.

Rozpuszczalność w spirytusie.

5 g oleju rycynowego powinny rozpuszczać się całkowicie w 15 cm³ spirytusu 92° przy ciepłocie pokojowej, dając roztwór przezroczysty.

Zawartość kwasu solnego.

Mieszanina 5 g oleju rycynowego i 25 cm³ spirytusu 92°, z dodatkiem kilku kropel roztworu spirytusowego fenolfaleiny, powinna zabarwić się na czerwono po dodaniu nie więcej niż 5 cm³ 1/10 n. ługu potasowego.

13. SZELAK.

Cechy zewnętrzne.

Szelak przedstawia się jako żółto-brunatne płatki lub jako brunatne żywicowate okruchy.

Punkt topliwości.

Szelak ogrzany winien topić się w temperaturze około 100°C i wydzielać właściwy sobie przyjemny zapach.

Rozpuszczalność w spirytusie.

Roztwór szelaku w gorącym spirytusie winien być zupełnie przezroczysty; po ostygnięciu zaś tego roztworu mogą się z niego wydzielać męty ciała o charakterze woskowatym.

Rozpuszczalność w eterze.

5 g sproszkowanego szelaku po wyługowaniu eterem winny pozostawić co najmniej 4,5 g części nierozpuszczalnych w eterze.

Rozpuszczalność w benzynie.

5 g sproszkowanego szelaku, po wyługowaniu benzyną naftową, winny pozostawić co najmniej 4 g części, nierozpuszczalnych w benzynie.

14. KALAFONJA.**Cechy zewnętrzne.**

Kalafonja winna przedstawiać się jako żółte lub ciemno-brunatne twarde bryłki, przeświecające na krawędziach, o przełomie szklistym, muszlowym. Kalafonja winna być bezwonna lub o zapachu żywicy.

Rozpuszczalność.

2 g kalafonji winny się rozpuszczać całkowicie w 25 cm³ spirytusu w temperaturze pokojowej.

Badanie na zawartość żywicy.

Kilka okruszków kalafonji, rozpuszczone w 1 cm³ bezwodnika kwasu octowego bez podgrzewania i zadane kilkoma kroplami kwasu siarkowego o ciężarze właściwym 1,53 przy 15°C zaiwierającego 62 g kwasu siarkowego w 100 g, winny natychmiast dawać niebieskie lub czerwono-fioletowe zabarwienie, które w krótkim czasie przechodzi w kolor brudno-brunatny.

Oznaczenie liczby zmydlenia.

2 g kalafonji odważa się z dokładnością do mg i wsypuje się do kolbki o pojemności 150 cm³ i miesza z 25 cm³ ½ n. spirytusowego roztworu ługu potasowego. Po zaopatrzeniu kolbki w doszlifowaną dokładnie rurkę zwrotną, ogrzewa się zawartość kolbki na kąpieli wodnej przy częstym mieszaniu przez poruszanie w przeciągu 30 minut. Następnie dodaje się kilka kropel fenoltaleiny i miareczkuje gorący jeszcze płyn zapomocą ½ n. kwasu solnego przy ciągłym mieszaniu. Przedtem określa się miareczkowaniem zużycie tegoż ½ n. kwasu solnego na 25 cm³ wskazanego powyżej spirytusowego roztworu ługu potasowego. Różnica zużycia kwasu solnego w obydwóch wypadkach winna wynosić na 1 g kalafonji nie mniej niż 5 cm³ i nie więcej niż 6,5 cm³.

15. CHLOREK ETYLU.**Cechy zewnętrzne.**

Chlorek etylu winien przedstawiać ciecz bezbarwną, ruchliwą, która w temperaturze pokojowej ulatnia się bez pozostałości, pali się zaś płomieniem świecącym o zielonych przebłyskach.

Punkt wrzenia.

Punkt wrzenia winien leżeć w granicach od 12 do 13°C.

16. BROMEK ETYLU.**Cechy zewnętrzne.**

Bromek etylu winien przedstawiać ciecz bezbarwną o właściwym sobie zapachu.

Punkt wrzenia.

Punkt wrzenia winien leżeć w granicach temperatury około 40°C.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy winien się wahać w granicach od 1,452 do 1,458 przy 15°C.

Rozpuszczalność.

20 cm³ bromku etylu wyklócona z 40 cm³ wody po oddzieleniu się warstw, powinny dawać dolną warstwę nie mniejszą od 19 cm³.

17. CZTEROCHLOREK WĘGLA.**Cechy zewnętrzne.**

Czterochlorek węgla jest płynem bezbarwnym o właściwym sobie słodkawym zapachu.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy przy 15°C waha się od 1,590 do 1,610.

Destylacja.

100 cm³ czterochloru węgla, poddane destylacji w warunkach wskazanych dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych powinny dawać przy temperaturach: do 75°C — najwyżej 5, a do 80°C — najmniej 90 cm³ destylatu.

Rozpuszczalność w wodzie.

Po skłóceniu 20 cm³ czterochloru węgla z 40 cm³ wody i odstaniu się, powinna dolna warstwa płynu wynosić co najmniej 19 cm³.

18. KWAS KARBOŁOWY PŁYNNY.**Cechy zewnętrzne.**

Kwas karbolowy płynny jest płynem bezbarwnym lub czerwono-brunatnym o właściwym sobie zapachu. Jest to płyn gryzący.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy kwasu karbolowego płynnego waha się w granicach od 1,066 do 1,071 przy 15°C.

Oznaczenie zawartości czystego fenolu.

1 g kwasu karbolowego płynnego, odważony z dokładnością do 1 mg., rozpuszcza się w kolbie miarowej litrowej w wodzie destylowanej i kolbę uzupełnia się wodą do 1 l; 25 cm³ tego roztworu wlewa się do kolby szklanej o pojemności około 250 cm³ zaopatrzonej szczelnie w przytarty korek szklany. Następnie do kolby dodaje się 50 cm³ roztworu soli bromowej, sporządzonego sposobem wskazanym w działale badania spirytusu drzewnego i dolewa do kolby

przy silnem jej wstrząsaniu 3 cm³ kwasu siarkowego o c. wł. 1,84 przy 15°C. Po 15 minutach dodaje się do zawartości kolby 2 g jodku potasowego, ponownie silnie wstrząsa i po 5 minutach odstania miareczkuje się wydzielony jod 1/10 n. roztworem tiosiarczyny sodowej, dodając w końcu nieco roztworu skrobi, jako wskaźnika. Przy miareczkowaniu jodu aż do odbarwienia powinno się zużyć najwyżej 4,25 cm³ 1/10 n. roztworu tiosiarczyny sodowej, czyli 17 cm³ tegoż na 1 g kwasu karbolowego płynnego.

19. ACETON.

Cechy zewnętrzne.

Aceton winien być płynem bezbarwnym, przezroczystym, bez mechanicznych zanieczyszczeń.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy acetonu może wahać się w granicach od 0,780 do 0,810 przy 15°C.

Zawartość czystego acetonu.

Aceton winien zawierać nie mniej niż 97% czystego acetonu. Dla określenia tej zawartości przeprowadza się badanie w sposób następujący:

Do tarowanej kolby Erlenmeyera o pojemności 200 cm³, nalewa się 20 cm³ wody destylowanej i waży powtórnie, poczem dodaje się 2 cm³ acetonu i znów waży. Następnie miesza się dokładnie, dodaje tyle wody destylowanej, ażeby cała ilość płynu ważyła około 100 g, określa się dokładnie wagę i miesza ponownie. Z kolby tej przelewa się pipetą 2 cm³ płynu do tarowanej kolby objętości 200 cm³ i wraz z nią odważa. Dodaje się następnie do kolby 25 cm³ 1/1 n. roztworu ługu sodowego, miesza się i pozostawia w spokoju w przeciągu 5 minut, poczem dodaje się kroplami 50 cm³ 1/10 n. roztworu jodu mniej więcej w przeciągu 10 minut, mieszając mocno zawartość kolby. Po dodaniu roztworu jodu zostawia się płyn w spokoju przez 10—15 minut, poczem dodaje się 25 cm³ 1/1 n. kwasu siarkowego. Nadmiar jodu określa się zapomocą miareczkowania 1/10 n. roztworem podsiarczyny sodowej, używając krochmalu jako wskaźnika.

Określanie osadu.

Osad określa się przez odparowanie na wodnej łaźni do sucha 100 cm³ acetonu; osad nie powinien ważyć więcej niż 0,01% wagi acetonu.

Rozpuszczalność w wodzie.

Aceton winien się rozpuszczać w wodzie w każdym stosunku i dawać przytem płyn przezroczysty.

Określenie kwasowości.

Kwasowość określa się zapomocą miareczkowania 1/30 n. ługiem sodowym w obecności fenolfaleiny. Kwasowość acetonu wyraża się w % kwasu octowego i nie powinna być większa niż 0,01% w stosunku wagowym.

Destylacja.

Próbę destylacji przeprowadza się z 100 cm³ acetonu w warunkach wskazanych dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych.

Szybkość destylacji — 2 krople destylatu na sekundę. Pomiedzy 55° i 60°C powinno przechodzić do destylatu co najmniej 90 cm³.

20. BENZOL.

A. BENZOL SUROWY.

Cechy zewnętrzne.

Benzol surowy, o zawartości 90—95%¹ czystego benzolu i 5—10% toluolu, ksylolu i t. p., jest płynem bezbarwnym o swoistym słabym zapachu.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy benzolu surowego przy 15°C powinien wahać się w granicach od 0,875—0,880.

Rozpuszczalność w wodzie.

20 cm³ benzolu surowego, po skłóceniu z 20 cm³ wody i 5-minutowem odstaniu się, powinny dać górną warstwę co najmniej 19 cm³.

Destylacja.

Przy destylacji 100 cm³ benzolu surowego w warunkach wskazanych dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych powinny przejść do destylatu przy temperaturach: do 79°C — nie więcej niż 1 cm³, zaś od 79° do 100°C nie mniej niż 90 cm³.

Reakcja z kwasem siarkowym.

Po silnem skłóceniu w ciągu 5 minut w próbówce z doszlifowanym korkiem 5 cm³ benzolu surowego z 5 cm³ czystego kwasu siarkowego (c. wł. 1,84 przy 15°C) i odstaniu się mieszaniny przez 2 minuty, dolna warstwa winna być zabarwiona na kolor ciemny, nie o większej jednak intensywności zabarwienia niż roztwór, zawierający 1 g czystego dwuchromianu potasowego w 1 l 50%-go kwasu siarkowego o c. wł. 1,40 przy 15°C. Porównanie skutecznie się w ciemni Kuczerowa nad arkuszem białego papieru.

B. SOLVENTNAFTA 1.

Cechy zewnętrzne.

Solventnafta 1. o zawartości 68% ksylolu, 25% kumolu, 5% toluolu, tudzież około 2% zasad pirydynowych, jest płynem o barwie żółtawej i wyraźnym zapachu pirydyny.

Ciężar właściwy.

Ciężar właściwy Solventnafty 1., przy 15°C winien wynosić 0,880 do 0,885.

Rozpuszczalność w wodzie.

20 cm³ Solventnafty 1., po skłóceniu z 20 cm³ wody i 5-minutowem odstaniu się powinny dać górną warstwę co najmniej 19 cm³.

Destylacja.

Przy destylacji 100 cm³ Solventnafty 1. w warunkach, wskazanych dla zasad pirydynowych i olejów ketonowych, powinno przejść do destylatu: do temperatury 130°C nie więcej niż 1 cm³, zaś od 130 do 170°C — co najmniej 90 cm³.

21. KWAS MLEKOWY.**Cechy zewnętrzne.**

Kwas mlekowy winien przedstawiać płyn klarowny, bezbarwny lub słabo żółty o właściwym sobie zapachu i kwaśnym smaku.

Określenie zawartości kwasu mlekowego.

25 g kwasu mlekowego rozcieńcza się wodą do 100 cm³. Do 10 cm³ tego roztworu dodaje się kilka kropli roztworu fenoltaleiny i miareczkuje się normalnym ługiem sodowym.

Trwałe zabarwienie czerwone powinno nastąpić po dodaniu co najmniej 13 cm³ ługu przy miareczkowaniu roztworu kwasu mlekowego 50%-go, lub 19 cm³ — przy miareczkowaniu roztworu kwasu mlekowego 80%-go.

Reakcja z chlorkiem żelazowym.

Do 100 cm³ wody dodaje się 2 krople 20% wodnego roztworu chlorku żelazowego i 2 krople 25% kwasu solnego. Do 10 cm³ otrzymanego w ten sposób płynu dodaje się 2—3 cm³ kwasu mlekowego, poczem powinno się zjawić wkrótce zabarwienie żółto-zielonkawe, aż do zielonego.

Reakcja z azotanem srebra.

Do 10 cm³ wody dodaje się 2—3 cm³ kwasu mlekowego, oraz 1 cm³ 5% roztworu azotanu srebra, przyczem płyn powinien pozostać klarownym, lub wykazywać tylko słabe zmętnienie.

22. TYNKTURA BENZOESOWA.

1. Tynkturę benzoesową przygotowuje się z:
1 cz. wag. Resina benzoës i
5 „ „ spirytusu rektyfikowanego 90% objęto.

Odwagaoną ilość Resina benzoës miesza się z dobrze przemytym piaskiem bądź gruboziarnistym piaskiem, rozciera w moździerzu i następnie wysypuje do obliczonej ilości spirytusu (pewną ilość spirytusu zostawia się do opłukania moździerza). Mieszaninę, często skłócając, pozostawia się na 2 doby, poczem odsacza.

2. Tynktura benzoesowa powinna być klarowna, czerwono-brązowa, o cięż. wł. 0,870—0,890 przy 15°C.

3. Przy zmieszaniu tynktury benzoesowej z małą ilością wody mieszanina staje się mleczno-białą. Niebieski papier lakmusowy, zanurzony do tej mieszaniny, powinien się zabarwić na kolor czerwony.

4. O ile odparować 5 cm³ tynktury benzoesowej w małej parownicy na łaźni wodnej, dodając do pozostałości 0,1 g nadmanganianu potasu oraz 10 cm³ wody i mieszaninę poddać ogrzewaniu — nie powinien zjawiać się zapach olejku gorzkich migdałów nawet po upływie dłuższego czasu.

5. Po odparowaniu w tyglu na łaźni wodnej i następem wysuszeniu przez 15 minut w 101—102° odważonej ilości tynktury benzoesowej — pozostałość w tyglu powinna wynosić co najmniej 14% wagi użytej do odparowania tynktury.

NORMY ILOŚCIOWE PRÓBEK ŚRODKÓW SKAŻAJĄCYCH, PRZESYŁANYCH DO BADANIA CHEMICZNEGO (DO ZAŁĄCZNIKÓW I i II).

Środki skażające przesyłane celem zbadania powinny znajdować się w zupełnie czystych, szczelnie zamkniętych lub zakorkowanych naczyniach, lub też w czystych możliwie dobrze izolowanych od wpływów wilgoci opakowaniach.

Ilości środków skażających, przesyłane do pracowni chemicznej winny być następujące:

A. ŚRODKI OGÓLNEGO SKAŻANIA:

Alkohol metylowy	1 l
Zasady pirydynowe	600 cm ³
Olej ketonowy	1 l
Nafta	400 cm ³
Fiolet krystaliczny	5 g

B. ŚRODKI SPECJALNEGO SKAŻANIA:

Kamfora	30 g
Terpentyna	500 cm ³
Eter	500 cm ³
Olej zwierzęcy	300 cm ³
Chloroform	300 cm ³
Jodoform	5 g
Tymol	15 g
Formalina	400 cm ³
Ester dwuetylowy kwasu ftalowego	350 cm ³
Benzyna naftowa c. wł. 0,65 — 0,73	500 cm ³
Ług sodowy	50 g
Olej rycynowy	30 g
Szelak	50 g
Kalafonia	30 g
Chlorek etylowy	50 cm ³
Bromek etylowy	100 cm ³
Czterochlorek węgla	250 cm ³
Kwas karbolowy płynny	40 g
Aceton	1 l
Benzol	400 cm ³
Solwentnafta	400 cm ³
Kwas mlekowy	75 g
Tynktura benzoesowa	100 cm ³
Kwas octowy	100 cm ³
Ocet	500 cm ³

ZAŁĄCZNIK III. DO § 30.**O WYROBIE OCTU.****Urządzenie lokalu octowni.****§ 1.**

Lokal przeznaczony na octownię nie może mieć żadnej łączności z zamieszkałymi pomieszczeniami i innymi przedsiębiorstwami, powinien przylegać posiadać: 1) skład dla przechowywania skażonego spirytusu, nadający się do nałożenia urzędowego zabezpieczenia, 2) oddział fabrykacji octu, 3) skład gotowego octu i 4) pokój przeznaczony dla czynności organów kontroli skarbowej.

Octownie uruchomione przed wydaniem niniejszego rozporządzenia, nieodpowiadające co do urządzenia lokalu powyższym wymaganiom, winny niezwłocznie donieść o tem władzy skarbowej II instan-

cji, która w każdym poszczególnym wypadku orzeka, czy dalsze funkcjonowanie octowni w tym lokalu jest możliwe, ewentualnie jakie niezbędne zmiany muszą być przeprowadzone.

Oddział przyjęcia i przechowywania spirytusu.

§ 2.

W oddziale tym powinny znajdować się naczynia i przyrządy potrzebne do przyjęcia, skażenia i przechowywania spirytusu.

Naczynia transportowe, kadź denaturacyjną, dostępną ze wszystkich stron do zbadania, i naczynia do przechowywania skażonego spirytusu należy urzędowo wymierzyć wodą i zaopatrzyć w laski miernicze lub płynowskazy ze skalą, zapomocą których możnaby dokładnie określić ilość płynu.

O powyższej czynności organa kontroli skarbowej powinny sporządzić odpowiedni protokół w dwóch egzemplarzach z dołączeniem rysunku laski mierniczej lub płynowskazu. Jeden egzemplarz protokołu pozostaje na miejscu, drugi przedkłada się władzy skarbowej I instancji.

Oddział fabrykacji octu.

§ 3.

W lokalu przeznaczonym do fabrykacji octu znajdują się stojaki (aparaty) do przerobu spirytusu na ocet, naczynia do przechowywania dziennej porcji skażonego spirytusu i rezerwoar do przyjęcia gotowego już produktu. Naczynia te mogą być wymierzone zapomocą obliczenia kubicznego.

Magazyn gotowego octu.

§ 4.

Ocet gotowy przechowuje się w oddzielnym, przeznaczonym do tego celu magazynie, w odpowiednich zbiornikach, które powinny być wymierzone zapomocą obliczenia kubicznego i utrzymane w zupełnej czystości.

Pokój do spełniania czynności organów kontroli skarbowej.

§ 5.

W pokoju przeznaczonym dla organów kontroli skarbowej winny być przechowywane przyrządy i odczynniki potrzebne do określenia ilości i jakości spirytusu i octu, jako to: komplet miar cechowanych o pojemności 1 litra i 10 litrów do przemiaru naczyń, waga legalizowana, cechowany spirytusomierz, termometr i tablice redukcyjne, aparacik odpędowy, cylinder szklany zaopatrzony w podziałki, pipety, roztwór fenolfaleiny, ługu sodowego i t. p. W pokoju tym również przechowuje się książki fabryczne, zeszyty i dowody.

Roztwór fenolfaleiny i ług sodowy winny być przechowywane pod urzędowym zamknięciem.

W wypadkach wyznaczenia dla stałego dozoru octowni specjalnego urzędnika, niezależnie od tej kancelarii obowiązany jest właściciel octowni na żądanie władzy skarbowej II instancji wyznaczyć przy samej fabryce bezpłatne, suche, widne i ciepłe

mieszkanie (pokój z kuchnią) z opalem i oświetleniem dla tego urzędnika.

Oznajmienie lokalu i weryfikacja octowni.

§ 6.

Oznajmienie lokalu i weryfikacja octowni odbywają się z zachowaniem odpowiednich przepisów, obowiązujących przy uruchomieniu gorzelni. (Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 3 sierpnia 1925 r. o urządzeniu i kontroli gorzelni.—Dz. U. R. P. Nr. 84 poz. 579).

Wydawanie spirytusu do wyrobu octu.

§ 7.

Wydawanie spirytusu do wyrobu octu odbywa się w obecności organów kontroli skarbowej z zastosowaniem przepisanych formalności i po złożeniu odpowiedniego zabezpieczenia opłaty monopolowej. Po przyjęciu i skażeniu spirytusu i po wpłaceniu przez właściciela należności za ewentualny przekraczający dozwoloną normę zanik drogowy zwalnia się zabezpieczenie.

Skażenie spirytusu.

§ 8.

Skażanie uskutecznia się przez zmieszanie spirytusu z wodą i z octem w takim stosunku, aby zawartość kwasu octowego w mieszaninie wynosiła nie mniej niż dziesięć procent zawartości bezwodnego alkoholu i ażeby moc mieszaniny była nie większa niż 33% alkoholu.

§ 9.

Obowiązki organów skarbowych przy kontroli skażonego spirytusu polegają na baczeniu, aby spirytus po skażeniu użyty był do celów nie innych, niż pierwotnie przeznaczono.

Rozcieńczenie spirytusu wodą i dodawanie octu.

§ 10.

Zapomocą niżej podanych wzorów oblicza się liczbę litrów wody i octu o dowolnej mocy, które należy dodać do spirytusu celem otrzymania denaturatu o żądanej procentowej zawartości alkoholu i kwasu octowego.

1) Liczbę litrów słabego spirytusu, otrzymaną z danej liczby litrów alkoholu bezwodnego (100%-go), określa się zapomocą następującego wzoru:

$$D = \frac{a \cdot 100}{z} \quad (1)$$

D = oznacza liczbę litrów słabego spirytusu, otrzymanego po rozcieńczeniu alkoholu bezwodnego;

a = oznacza liczbę litrów alkoholu bezwodnego, wziętego do rozcieńczenia;

z = procentowość spirytusu po rozcieńczeniu.

Przykład: Ile litrów spirytusu 12%-go otrzyma się, rozcieńczając wodą 150 l alkoholu bezwodnego (100%-go)?

$$D = \frac{a \cdot 100}{z} = \frac{150 \cdot 100}{12} = 1250 \text{ l. } 12\% \text{ spirytusu.}$$

2) Liczbę litrów wysokoprocentowego spirytusu, otrzymaną z danej liczby litrów alkoholu bezwodnego, określa się zapomocą wzoru:

$$S = \frac{a \cdot 100}{m} \quad (2)$$

S = oznacza liczbę litrów wysokoprocentowego spirytusu, otrzymanego z alkoholu bezwodnego;

a = oznacza liczbę litrów alkoholu bezwodnego, wziętego do rozcieńczania;

m = oznacza procentowość (moc) spirytusu po rozcieńczeniu.

Przykład: Ile litrów spirytusu 92%-go otrzyma się, rozcieńczając wodą 150 l alkoholu bezwodnego?

$$S = \frac{a \cdot 100}{m} = \frac{150 \cdot 100}{92} = 163,04 \text{ litrów.}$$

3) Liczbę litrów alkoholu bezwodnego, znajdującą się w danej liczbie litrów spirytusu o dowolnej mocy, określa się zapomocą następującego wzoru:

$$a = \frac{S \cdot m}{100} \quad (3)$$

a, S, m — mają takie znaczenia, jak w punkcie 2-im.

Przykład: Ile litrów alkoholu bezwodnego znajduje się w 1250 litrach 12%-go spirytusu?

$$a = \frac{S \cdot m}{100} = \frac{1250 \cdot 12}{100} = 150 \text{ l. alkoholu bezwodnego.}$$

4) Aby określić ile litrów octu o znanej procentowości potrzeba do skażenia pewnej ilości spirytusu, należy się posilkować wzorem:

$$o = \frac{a \cdot 10}{k} \quad (4)$$

O = oznacza poszukiwaną liczbę litrów octu;

a = oznacza liczbę litrów alkoholu bezwodnego, znajdującego się w skażonym spirytusie;

k = oznacza procentowość (moc) octu, użytego do skażenia.

Uwaga: Wzór 4 jest w ten sposób wyprowadzony, aby zawartość kwasu octowego w denaturacie pozostawała zawsze w niezmiennym 10-cio procentowym stosunku do zawartości alkoholu bezwodnego (10 części objęt. alkoholu na 1 część objęt. kwasu octowego).

Przykład: Ile litrów 9%-go octu należy dodać do 1250 l 12%-go spirytusu, aby go skażyć?

$$a = \frac{S \cdot m}{100} = \frac{1250 \cdot 12}{100} = 150 \text{ l.}$$

$$o = \frac{a \cdot 10}{k} = \frac{150 \cdot 10}{9} = 166,67 \text{ l. octu.}$$

5) Liczbę litrów wody, którą należy dodać do skażonego octem spirytusu, aby otrzymać normalny denaturat, oblicza się ze wzoru:

$$W = D - (S + O) \quad (5)$$

W = oznacza liczbę litrów wody, którą należy dodać do skażonego spirytusu;

D, S i O — mają takie znaczenie, jak w ustępach poprzednich.

Przykład: 163,04 litrów spirytusu 92%-go zostało skażone 166,67 l octu. Ile litrów wody należy dodać do tej mieszaniny, aby otrzymać denaturat o zawartości 12%-ów alkoholu? Należy przede wszystkim określić wielkość D; w tym celu zapomocą wzoru 3 wylicza się liczbę litrów bezwodnego alkoholu, znajdującego się w 163,04 (S) litrach 92% (m) spirytusu:

$$a = \frac{S \cdot m}{100} = \frac{163 \cdot 92}{100} = 150 \text{ l.}$$

teraz zapomocą wzoru 1-go:

$$D = \frac{a \cdot 100}{z} = \frac{150 \cdot 100}{12} = 1250 \text{ l.}$$

wobec czego

$$W = D - (S + O) = 1250 - (163 + 166,7) = 920,3 \text{ l.}$$

Uwaga: Przy obliczeniach setne części litra od 0,01 do 0,05 odrzucamy, zaś powyżej 0,05 l zamieniamy na 0,1 l.

Przykłady ogólne:

I) Należy skażyć 10.000 litrów 96%-go spirytusu zapomocą 10%-go octu, przyczem denaturat powinien zawierać 12%-ów alkoholu. Ile litrów octu i wody zużyje się do tego celu?

$$a = \frac{S \cdot m}{100} = \frac{10000 \cdot 96}{100} = 9600 \text{ l. bezwodnego alkoholu}$$

$$D = \frac{a \cdot 100}{z} = \frac{9600 \cdot 100}{12} = 80000 \text{ l.}$$

$$O = \frac{a \cdot 10}{k} = \frac{9600 \cdot 10}{10} = 9600 \text{ l. octu użyto do skażenia.}$$

$$W = D - (S + O) = 80000 - (10000 + 9600) = 60.400 \text{ l. wody użyto do rozcieńczenia.}$$

II) W 90%-ym spirytusie, wziętym do skażenia, znajdowało się 800 l bezwodnego alkoholu; spirytus ten skażono zapomocą octu o mocy 8,5%. Ile litrów octu i wody należało zużyć, aby otrzymać denaturat, zawierający 20%-ów alkoholu bezwodnego?

$$D = \frac{a \cdot 100}{z} = \frac{800 \cdot 100}{20} = 4000 \text{ l.}$$

$$S = \frac{a \cdot 100}{m} = \frac{800 \cdot 100}{90} = 888,9 \text{ l.}$$

$$O = \frac{a \cdot 10}{k} = \frac{800 \cdot 10}{8,5} = 941,2 \text{ l. octu zużyto do skażenia}$$

$$W = D - (S + O) = 4000 - (888,9 + 941,2) = 2169,9 \text{ l. wody użyto do rozcieńczenia.}$$

III) 1000 l 90%-go spirytusu skaża się octem i rozcieńcza wodą, aby otrzymać denaturat 30% w stosunku do alkoholu. Ile otrzyma się litrów denaturatu?

$$a = \frac{S \cdot m}{100} = \frac{1000 \cdot 90}{100} = 900 \text{ l. alkoholu bezwodnego}$$

w 1000 l. 90% spirytusu;

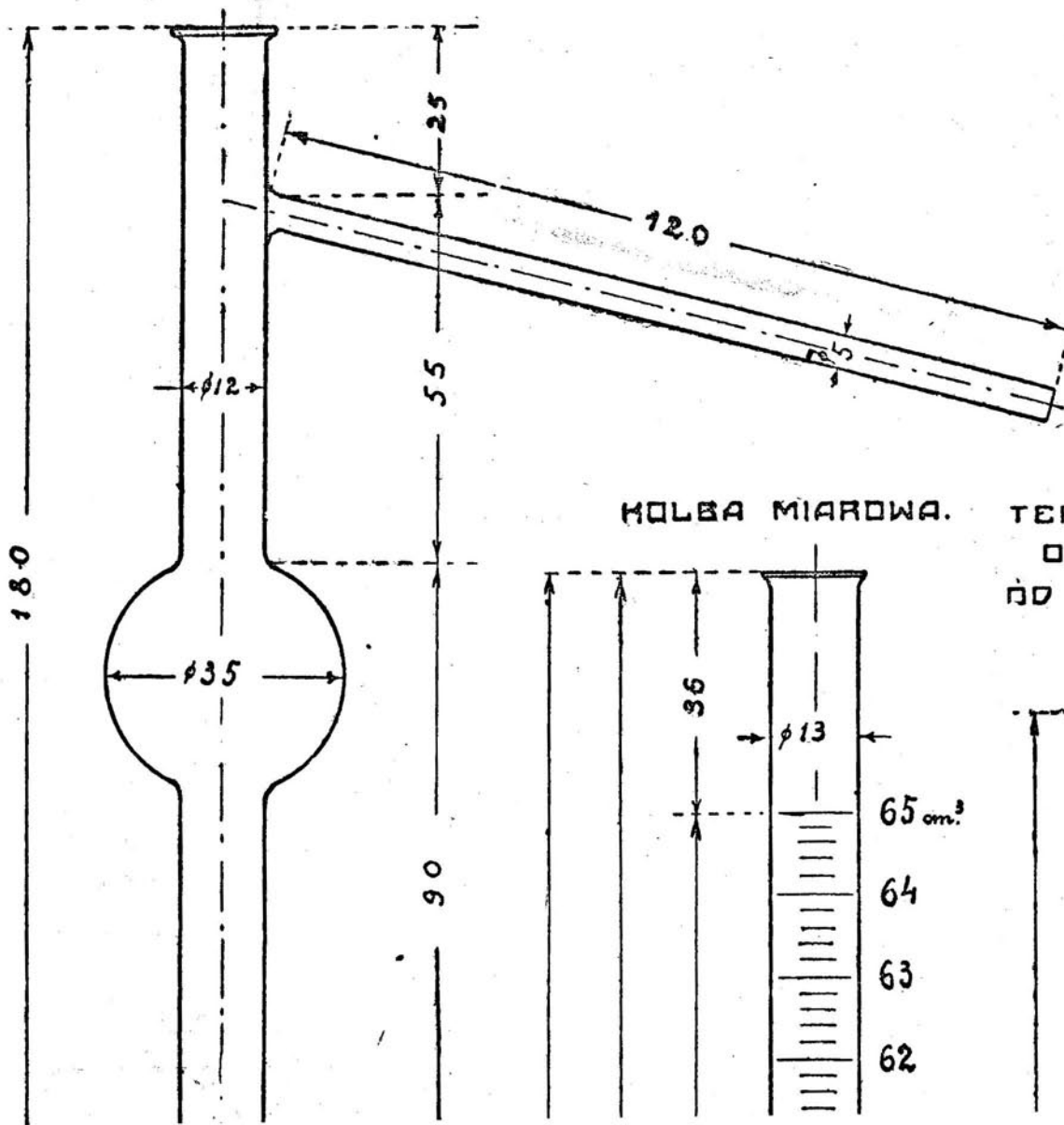
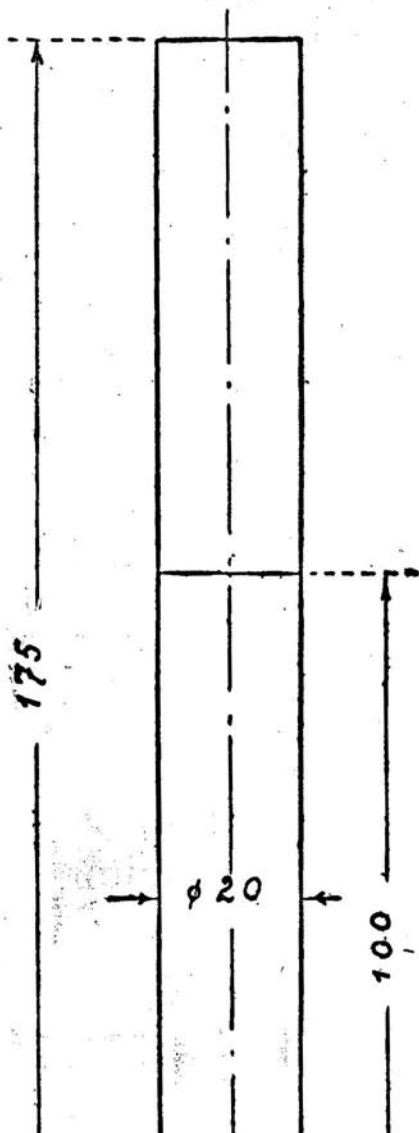
$$D = \frac{a \cdot 100}{z} = \frac{900 \cdot 100}{30} = 3000 \text{ litrów denaturatu.}$$

(Dalszy ciąg patrz strona: 252).

PRZYRZĄDY SŁUŻĄCE DO BADANIA
ŚRODKÓW SKAŻAJĄCYCH.
DO ZAŁĄCZNIKA I—B

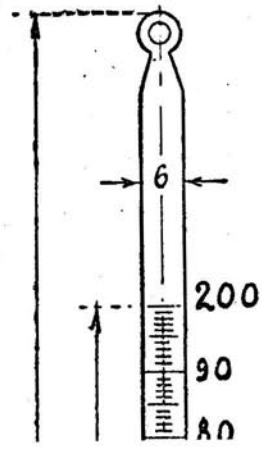
CYLINDEREK Z BIAŁEGO SZKŁA
DO PRÓB
KOLORYMETRYCZNYCH

DEFLEGMATOR
SZKLANY.

KOLBA MIAROWA.

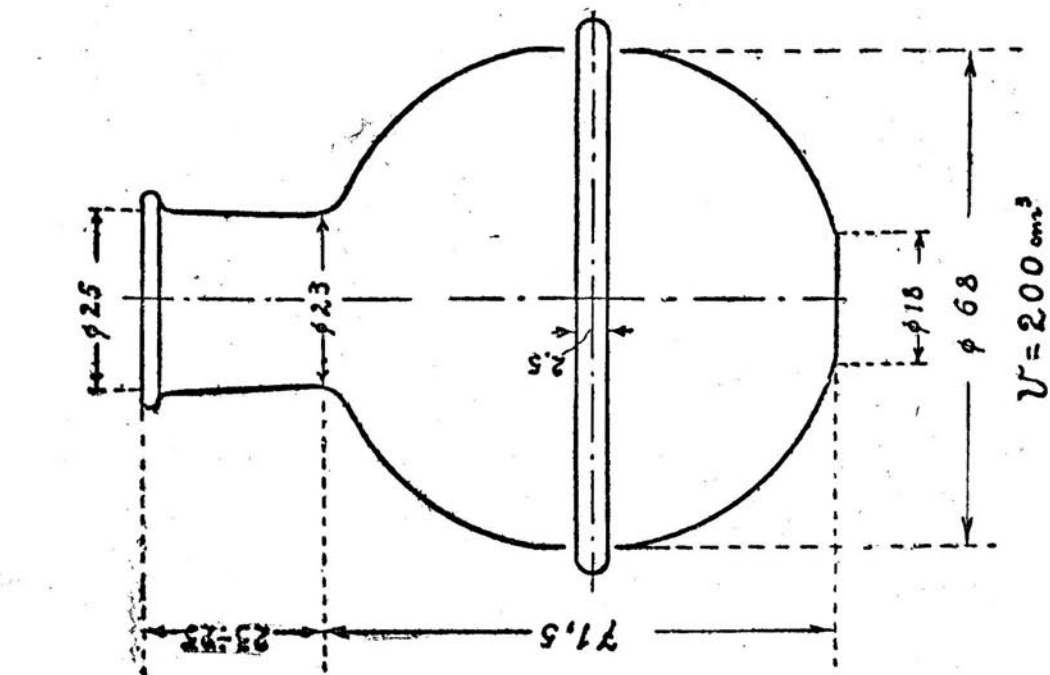
TERMOMETR
O SKALI
00 0 00 200°c.

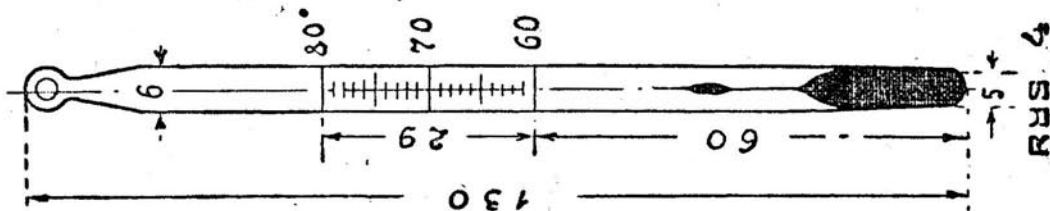

RYS. 1.

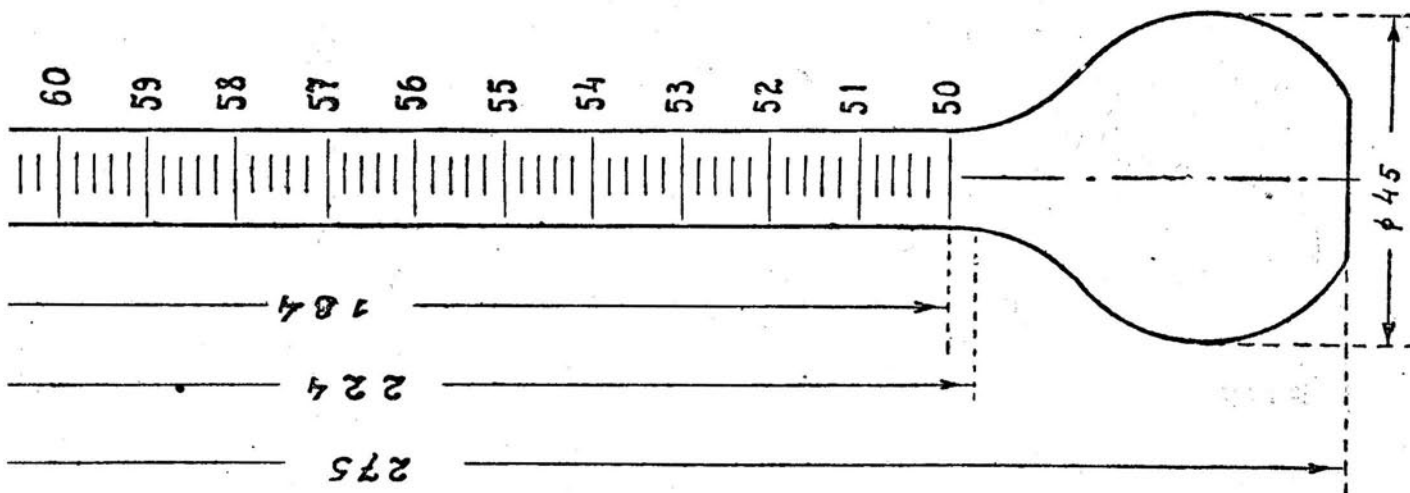
KOLBKA DYSTYLACYJNA TERMOMETR O SKAŁI
OD 60 DO 80° C.

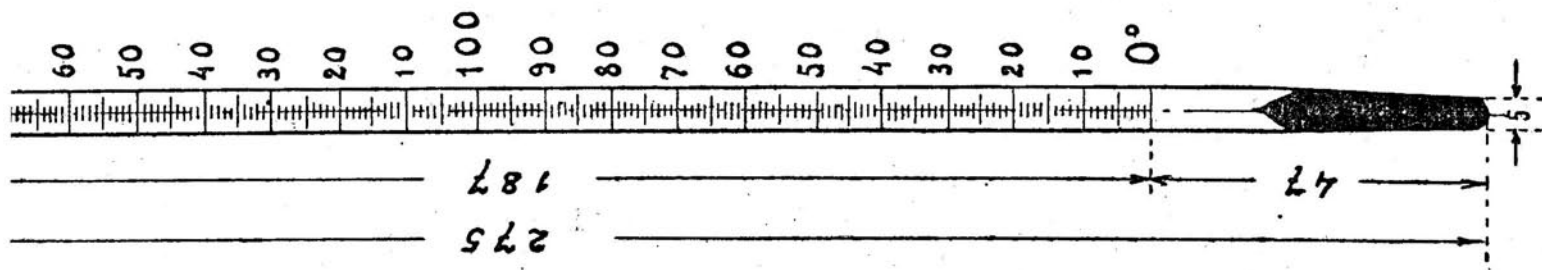
RYS. 2.

RYS. 4.

RYS. 5.

RYS. 6.

Badanie spirytusu skażonego.

§ 11.

a) **Oznaczenie alkoholu.** Zawartość alkoholu w skażonym spiry图斯ie określa się zapomocą szklanego alkoholomierza.

b) **Oznaczenie kwasu octowego.** Przy badaniu skażonego spirytusu na kwas octowy korzysta się z cylinderka na podstawie; cylinderek posiada podziałkę, której najniższa kreska — zerowa — odpowiada pojemności 25 cm³. Przy następnych kreskach podziałki, pojemność między którymi wynosi 1,7 cm³, umieszczone są cyferki 0,2 — 0,4 — 0,6 — 0,8 — 1,0 — 1,2 i t. d., aż do 25, wskazujące na procentową zawartość kwasu octowego w badanym skażonym spiry图斯ie.

Oznaczenie prowadzi się w następujący sposób: do cylinderka wlewa się 25 cm³ badanego denaturatu, t. j. ściśle do dolnej kreski podziałki, dodaje się 2 — 3 krople fenoltaleiny (1 g fenolt. w 500 g 95% spirytusu) i kłócąc dolewa się kroplami tyle półnormalnego ługu sodowego, aby płyn przedtem bezbarwny zabarwił się na kolor jasno fioletowy. Ciemno fioletowe zabarwienie wskazuje na niedokładność próby.

Jeżeli po dodaniu ługu powierzchnia zabarwionego płynu sięga podziałki z cyferką n. p. 2,4, to w badanym denaturacie znajduje się 2,4% — ów kwasu octowego, jeżeli zaś wspomniana powierzchnia znajduje się, n. p. pośrodku między kreskami 2,8 i 3, to procent kwasu octowego w badanym denaturacie będzie się równać 2,9.

Badanie octu.

§ 12.

Głównym celem badania octu jest określenie niektórych jego części składowych, przedewszystkiem **kwasu octowego i alkoholu**, następnie kwasów mineralnych, **czasami** umyślnie dodawanych do octu celem powiększenia jego mocy.

Wyrabiany i sprzedawany przez octownie ocet powinien zawierać nie mniej niż 2,5% — ów kwasu octowego i nie więcej niż 1% alkoholu.

a) **Oznaczenie kwasu octowego.** Kwasomierz automatyczny, służący do oznaczania kwasu octowego składa się (patrz rysunek): z flaszki półlitrowej z bocznym otworem do nalewania ługu; z balonika gumowego a do wciskania powietrza do flaszki, a tem samem do napełniania ługiem biurety c; z płóćki b z ługiem sodowym do oczyszczania powietrza, wciskanego do flaszki; z biurety c, na której znajduje się skala z dziesięcioma podziałkami, z których każda odpowiada 1% — ów kwasu octowego w badanym occie. Wewnątrz biurety wlutowana jest rurka kapilarna do automatycznego nastawiania płynu na „zero”. Górna część biurety wydęta jest w zbiorniczek do pomieszczenia nadmiaru ługu sodowego, w razie nieostrożnego napełniania biurety. Następnie do automatycznego kwasomierza należą jeszcze: płóćka d z ługiem sodowym, służąca do oczyszczania powietrza, idącego do biurety w czasie wypuszczania z niej ługu, pipeta na 10 cm³ do odmierzania badanego octu, miseczka porcelanowa na 100 cm³, pałeczka szklana i flakonik-kroplomierz na 50 cm³ do fenoltaleiny.

Aby przygotować kwasomierz do oznaczania kwasowości, — przez boczny otwór napełnia się flaszkę jednonormalnym ługiem sodowym, który po starannem zakorkowaniu bocznego otworu, może być przechowywany w flaszce przez dłuższy przeciąg czasu. Również należy nalać odpowiednie ilości ługu do płóćek b i d.

Oznaczenie prowadzi się w sposób następujący: zatykając wielkim palcem otwór umieszczony w tyle balonika naciska się balonik lekko i tak długo, dopóki biureta c nie napełni się ługiem. Biuretkę dlatego należy ostrożnie napełniać, gdyż przy nagłem naciśnięciu balonika ług z płóćki b może się przelać do flaszki, czego stanowczo należy unikać. Gdy balonik przestaniemy naciskać, nadmiar ługu w biurecie c zostaje samoczynnie przelany do flaszki i ług w biurecie automatycznie ustawia się na zerze.

Następnie do porcelanowej miseczki odmierza się pipetą 10 cm³ badanego octu. Przed każdym pipetą należy ją dwu-trzykrotnie przepłukać badaną cieczą. Ocet z pipetki należy wypuszczać w ten sposób, że koniec pipetki opiera się o ściankę miseczki i czeka aż ocet spłynie. Ocet w miseczce rozcieńcza się 50 cm³ zimnej wody, wkrapla się 2 — 3 krople fenoltaleiny (1 g fenoltaleiny rozpuszczony w 500 g 95% spirytusu) i dodaje się z biurety tyle jednonormalnego ługu, aby płyn w miseczce przedtem bezbarwny zabarwił się na kolor jasno-fioletowy. Ciemno-fioletowe zabarwienie płynu wskazuje na niedokładność próby — dodano za dużo ługu.

W czasie dodawania ługu zawartość miseczki należy starannie mieszać szklaną pałeczką. Początkowo ługu powinno się dodawać szybko, w końcu powoli — kroplami.

Po skończonem miareczkowaniu odczytuje się przy której podziałce skali biurety c znajduje się poziom (dolny menisk) pozostałego ługu. Odczytana cyfra będzie równa odsetkom kwasu octowego w badanym occie.

Przykład: Do próby wzięto 10 cm³ badanego octu, rozcieńczonego 50 cm³ wody, dodano 2 krople fenoltaleiny i spuszczone z biurety tyle jednonormalnego ługu, że dolny menisk ługu w biurecie znalazł się naprzeciwko podziałki 8,7. Procent kwasu octowego w badanym occie równa się 8,7.

Przy odczytywaniu procentów kwasu octowego należy uważać za miarodajny najniższy punkt krzywizny płynu w biurecie — dolny menisk.

b) **Oznaczenie alkoholu w occie.** Zawartość alkoholu w occie bywa niejednakowa, zależy ona od rodzaju surowca, z którego ocet otrzymano, jak również i od sposobu fabrykacji. Z ciężaru gatunkowego octu nie można sądzić o ilości alkoholu, znajdującego się w occie, gdyż w nim jak w piwie i innych płynach, razem z alkoholem znajdują się ciała cięższe od wody.

Oznaczenie prowadzi się w sposób następujący: do 200 cm³ badanego octu dodaje się 2 krople fenoltaleiny i tyle sody, aby płyn zabarwił się na jasno fioletowo, następnie przelewa się tę ciecz do metalowej kolby aparatu Sallerona i dodaje się jeszcze 200 cm³ wody. Z mieszaniny znajdującej się w metalowej kolbie odpędzamy 200 cm³ i badamy destylat zapomocą alkoholomierza. Procentowa zawartość al-

koholu w badanym occie równać się będzie znalezionym odsetkom alkoholu w destylacie.

c) **Próba na wolne kwasy mineralne (siarkowy, solny i azotowy).** Obecność tych kwasów w occie stwierdza się zapomocą 0,1% roztworu fioletu metylowego (0,1 g fioletu z 100 cm³ wody destylowanej). Do 10 cm³ badanego octu dodaje się 2 krople roztworu fioletu metylowego i lekko skłóca. Jeżeli próbka zawiera choćby minimalne ilości wolnych kwasów mineralnych, to zabarwia się ona na niebiesko lub zielono. Zabarwienie łatwiej się daje dostrzec, gdy przed epruwetką, w której prowadzi się próbę, ustawić biały arkusz papieru i gdy obok wspomnianej epruwetki postawić drugą z 10 cm³ wolnego od kwasów mineralnych octu, do których również dodano 2 krople roztworu fioletu.

Często badany ocet zabarwiony jest na kolor słomkowy, który może przeszkadzać wykryciu omawianych kwasów. Naturalne zabarwienie octu można usunąć, gotując ocet z węglem kostnym, nie zawierającym kwasów. Próby na wolne kwasy mineralne w zabarwionych octach winno się przeprowadzać w laboratorium D. P. M. S.

Prowadzenie ksiąg.

§ 13.

Każda octownia powinna zaopatrzyć się w książkę obrachunkową, według załączonego wzoru Nr. 10, oparafowaną i zaświadczoną przez właściwą władzę skarbową I instancji.

Do książki tej wpisuje się wszystkie dane, dotyczące się przychodu i rozchodu spirytusu, przeznaczonego na wyrób octu, tudzież obrotu gotowego octu, zgodnie z podanymi na wzorze objaśnieniami i pouczeniami. O nadejściu przesyłki spirytusu do octowni przedsiębiorca oznajmia inspektorowi kontroli skarbowej. Inspektor kontroli skarbowej lub jego zastępca wraz z drugim organem skarbowym sprawdza przesyłkę ze świadectwem przewozowym, a następnie uskutecznia skażenie spirytusu.

O przyjęciu i skażeniu spirytusu w octowni spisuje się protokół w 2-ch egzemplarzach według załączonego wzoru Nr. 9. Dane protokołu wciąga się do książki obrachunkowej z oznaczeniem: miejsca wydania spirytusu, daty i numeru świadectwa przewozowego, ilości przyjętego spirytusu, sumy ewentualnej należności za przekraczające dozwołaną normę zanki drogowe, ilości spirytusu pobranego do skażenia w litrach objętościowych, ilości użytych do skażenia wody i octu z zawartością kwasu octowego, ilości płynu otrzymanego po skażeniu spirytusu i zawartości alkoholu i kwasu octowego w płynie.

Jeden egzemplarz protokołu o przyjęciu i skażeniu spirytusu wraz ze świadectwem przewozowym pozostaje na miejscu, drugi odsyła się władzy skarbowej II instancji.

Niezwłocznie po dokonaniu skażenia i dokładnym wymieszaniu płynu skażonego organa kontroli skarbowej pobierają z tegoż próbę, sprawdzają w niej zawartość alkoholu i kwasu octowego i zlewają do butelki o pojemności co najmniej półlitrowej, przytwierdzając do niej etykietę z wymienieniem dnia ska-

żenia i po urzędowym opieczetowaniu pozostawiają odpowiedzialnemu kierownikowi do przechowania w octowni w ciągu sześciu miesięcy.

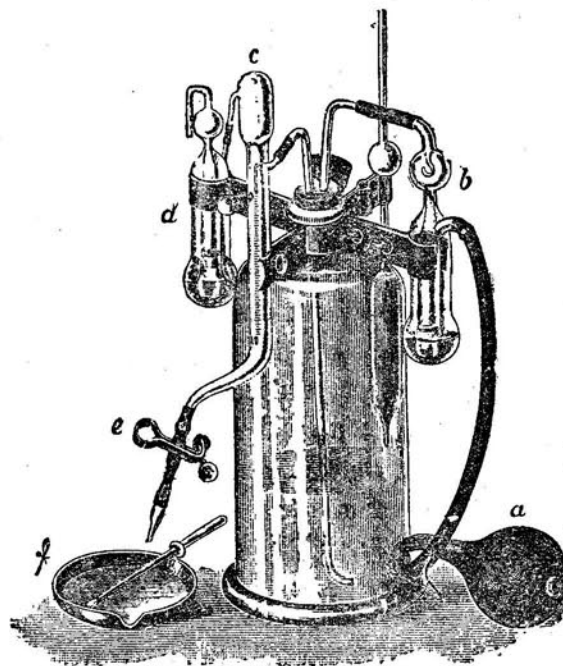
Ostatniego dnia każdego miesiąca odpowiedzialny kierownik octowni robi w książce obrachunkowej zestawienie miesięczne ze wskazaniem pozostałości płynu skażonego na pierwszego ubiegłego miesiąca przychodu, rozchodu za ubiegły miesiąc, a także pozostałości tegoż na pierwszego następnego miesiąca, tudzież obrotu gotowego octu. Takież obrachunek winien być zrobiony za cały rok ubiegły po jego zakończeniu.

Jednocześnie z zestawieniem miesięcznym odpowiedzialny kierownik octowni sporządza odpis książki obrachunkowej za miesiąc ubiegły i po stwierdzeniu zgodności odpisu na miejscu przez organ kontroli skarbowej przesyła odpis wprost do władzy skarbowej II instancji. Gdyby do 5 dni po upływie miesiąca obrachunkowego organ skarbowy nie przybył do octowni celem sprawdzenia i potwierdzenia zgodności odpisu, winien kierownik octowni przesłać powyższy odpis władzy skarbowej II instancji po stwierdzeniu zgodności tegoż z książką obrachunkową własnym podpisem.

Wszelkie dowody, jako to: przewozowe świadectwa, protokoły o przyjęciu i skażeniu spirytusu, kwity o ewentualnem opłaceniu przekraczających normę zanków drogowych winny być przechowywane w odpowiednich zeszytach. W octowni znajdować się też muszą oddzielnie zeszyty ze szczegółowym opisem i planem octowni tudzież z protokołami weryfikacyjnymi o wymiarze naczyń fabrycznych.

Do załącznika III.

KWASOMIERZ AUTOMATYCZNY.

Wzór Nr. 1.

(Do § 7)

Izba Skarbowa w
Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych
w
Inspektorat Kontroli Skarbowej w

Protokół Nr.

Skażenia spirytusu ogólnym środkiem

w

Dnia 192... r. Inspektor Kontroli Skarbowej
..... oraz Komisarz w obecności
.....
dokonali skażenia ogólnym środkiem spirytusu przeznaczonego do

Do skażenia wzięto litrów spirytusu o mocy°. (Po-
grążenie alkoholomierza przy temperaturze R°)
co stanowi litrów spirytusu 100°. Do spirytusu tego dodano
litrów środków skażających i po należytem wymieszaniu otrzymano
litrów płynu o mocy° (Pograżenie alkoholomierza
przy temperaturze R°).

Protokół niniejszy sporządzono w 3 egz., z których jeden dołączono do
akt przedsiębiorstwa, a dwa przyjął Inspektor Kontroli Skarbowej celem przed-
stawienia do D.P.M.S. i do Izby Skarbowej.

Inspektor Kontroli Skarbowej

Komisarz

Odpowiedzialny Kierownik

Wzór Nr. 2.

(Do § 7)

Izba Skarbowa w _____

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych

w _____

Inspektorat Kontroli Skarbowej w _____

(Strona pierwsza)

Księga Kontrolna

przychodu spirytusu, przeznaczonego do skażenia, przeprowadzenia
skażenia i sprzedaży skażonego spirytusu w rektyfikacjach lub też
w firmach, upoważnionych do skażenia spirytusu
na 19_____ rok.

Wzór Nr. 3.

(Do § 9)

Izba Skarbowa w

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych

w

Inspektorat Kontroli Skarbowej w

(Strona pierwsza)

Księga Kontrolnaprzychodu i rozchodu spirytusu skażonego
w rozlewni..... na 192__ rok.

Wzór Nr. 4.

(Do § 16)

Izba Skarbowa w

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych

w

Inspektorat Kontroli Skarbowej w

Protokół Nr.

skażenia spirytusu szczególnymi środkami, przeznaczonego do wyrobu

Dnia 192... r. Inspektor Kontroli Skarbowej
..... oraz Komisarz Kontroli Skarbowej w obec-ności właściciela fabryki znajdującej się w
odp. kierow. przy ul. dokonali przyjęcia i ska-
żenia spirytusu, dostarczonego z za świadectwem
przewozowym z dn 192... r. №Po sprawdzeniu naczyń i znaków zabezpieczenia, które okazały się
nieuszkodzonymi, przystąpiono do określenia ilości otrzymanego spirytusu.Według świadectwa przewozowego wysłano litrów 100° spiry-
tusu, po zbadaniu zaś okazało się: Waga brutto klg., tara klg.
netto klg. Pograżenie alkoholomierza przy temperaturze R° więc
prawdziwa moc wg. tablicy I ° co wg. tablicy II/III stanowi przy tempe-
raturze +12° R stopni hektolitrowych (litrów bez
wodnego alkoholu) czyli $\frac{\text{mniej}}{\text{więcej}}$ ltr. 100°.Z ilości tej wzięto do skażenia ogółem litrów płynu
o mocy ° i po dodaniu:

- 1) do litrów litrów
- 2) do litrów "
- 3) do litrów "

otrzymano ogółem litrów spirytusu skażonego, który wydano przed-
siębiorcy do wyrobu.Pozostały w stanie czystym spirytus w ilości litrów
zabezpieczono plombą №

Protokół niniejszy sporządzono w 3-ch egzemplarzach, z których jeden dołączono do dowodów książkowych fabryki, a dwa zabrał Inspektor Kontroli Skarbowej.

INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ

KOMISARZ

ODPOWIEDZIALNY KIEROWNIK

Należność za $\frac{\text{zaniki}}{\text{nadwyżki}}$ w ilości _____ litrów w kwocie _____

zł. _____ gr. wpłacona za pokwitowaniem z dn _____ 192 _____ r.
№ _____

INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ

Wzór Nr. 5.

(Do § 16 i 20),

Izba Skarbowa w _____
Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych
w _____
Inspektorat Kontroli Skarbowej w _____

(Strona pierwsza)

Księga obrachunkowa

na przerób spirytusu skażonego szczególnymi środkami
w fabryce _____ znajdującej się
_____ na r. 192__

1. Na przychód należy zapisywać ilości spirytusu wykazane w świadectwach przewozowych.
2. Rozchód spirytusu należy wykazywać we właściwych rubrykach. Rubryki 6, 13, 15, 16, 18 należy wypełniać tylko w wypadkach, kiedy otrzymano spirytus w stanie czystym lub niecałkowicie skażonym.
3. Przychód i rozchód gotowych wyrobów (rubr. 23, 24) należy wykazywać codzień ilościowo bez wykazywania poszczególnych gatunków.
4. Według tego wzoru winne być prowadzone księgi we wszystkich przedsiębiorstwach, które przerabiają spirytus skażony za wyjątkiem octowni.
5. Odpis tej księgi winien być przedstawiony do odnośnych urzędów trybem ustalonym.

(Strona druga)

1		Pozycja bieżąca		S P I R Y T U S				N A L E Ż N O Ś Ć				Należność w p ł a c o n o			S K A														
2		D a t a																											
3		Skład otrzymano spirytus oraz data i Nr. świadectwa przewozowego		PRZYCHÓD		ROZCHÓD		Za zaniki		Patentowo- akcyzowa		K a s a		D a t a		Nr. pokwitowania		Pobrano spirytusu do skażenia			M o c y			Dodano środków skażających					
4		Ilość spirytusu wg. świadectwa przewozowego		Zaniki drogowe		Pobrano do skażenia																					Pozostaje		Zł.
5		Litrów 100° spirytusu		6		7		8		9		10		11		12		13			14			15					

(Dalszy ciąg)

Ż E N I E			Z wykazanej w rub. 16 ilości wyprodukowano		0/0 zawartości w gotowych wyrobach		Gotowych wyrobów		U W A G I														
Otrzymano płynu skażonego		Pobrano do wyrobu		Pozostaje		Rodzaj wyrobów		Ilość litrów względnie kilogramów				Spirytusu		Olejków substancji żywicznych wzgl. innych artykułów podstawowych		Sprzedano		Pozostaje		Litrów plynu względnie kilogramów		25	
wzgl. kilogramów			16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		

Wzór Nr. 6.

(Do § 5).

Izba Skarbowa w _____
Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych
w _____
Inspektorat Kontroli Skarbowej w _____

Protokół Nr. _____

Określenia ilości i skażenia spirytusu powrotnego
w fabryce _____ znajdującej się w _____
_____ należącej do _____

Dnia _____ 192_____ r. Inspektor Kontroli Skarbowej
_____ i Komisarz Kontroli Skarbowej _____
w obecności _____ dokonali określenia ilości i skażenia
powrotnego spirytusu, otrzymanego przy wyrobie _____

W zbiorniku № _____ po zbadaniu okazało się „_____” litrów płynu.
Pograżenie alkoholomierza _____ przy temperaturze _____ R° co według tablic
redukcyjnych wynosi „_____” stopni hektolitrowych (litrów alkoholu) spirytusu.

Do powyższej ilości dodano _____ litrów płynu środków
denaturacyjnych i po należytem wymieszaniu otrzymano „_____” litrów
płynu skażonego, którą to ilość zapisano na przychód do księgi wzór № 7.

Protokół niniejszy spisano w 3-ch egzemp., z których jeden dołączono
do dowodów książkowych fabryki, a dwa zabrał Inspektor Kontroli Skarbowej
celem przedstawienia w drodze służbowej do Izby Skarbowej i D. P. M. S.

Inspektor Kontroli Skarbowej

Komisarz Kontroli Skarbowej

Odpowiedzialny Kierownik

Wzór Nr. 8.

(Do § 24)

Izba Skarbowa w

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych

w

Inspektorat Kontroli Skarbowej w

(Strona pierwsza)

Księga Kontrolna

przychodu i rozchodu spirytusu nieskażonego w fabryce
należącej do na 192... r.

(Strona druga i trzecia)

1	DATA		
2	Skąd i na podstawie jakiego dokumentu przewozowego		
3	Litrów 100 ^o spiryt.	Otrzymano według dokumentu przew.	P R Z Y C H Ó D
4		Ubytek drogowy	
5		W rzeczywistości otrzymano	
6	Zł.	Należność za zanki	.
	gr.		
7	Kasa	W P Ł A C O N O	R O Z C H Ó D
8	Data		
9	Nr. pokwitowania kasowego		
10	Lata		
11	Na jaki cel zużyto spirytus		
12	Ilość zużytego spirytusu w litrach 100 ^o		
13	Ilość otrzymanych gotowych wyrobów		
14	UWAGI		

Wzór Nr. 9.

(Do § 30 rozporządzenia i § 13 załącznika III).

Izba Skarbowa w
Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych
w
Oddział Kontroli Skarbowej w

Protokół Nr.

przyjęcia i skażenia spirytusu w fabryce octu należącej do
w powiatu

Dnia 192 r. niżej podpisani (urzędnicy skar-
bowi)
w obecności
po sprawdzeniu naczyń i znaków zabezpieczenia, które okazały się
dokonali przyjęcia i skażenia spirytusu, dostarczonego do wymienionej fabryki
octu z na zasadzie pozwolenia Dyrekcji
Państwowego Monopolu Spirytusowego z dnia 192 r.
za Nr. za świadectwem przewozowym z dnia
192 r. za Nr.

Według tego świadectwa wysłano (.....)
litrów bezwodnego alkoholu (stopni hektolitrowych spirytusu), po zbadaniu zaś
odebranej ilości okazało się
.....
(.....) litrów bezwodnego alkoholu (stopni hektolitrowych) czyli mniej
o litrów bezwodnego alkoholu.

Spirytus ten przelano do kadzi przeznaczonej do skażenia i zmieszano
z litrami wody i litrami octu, mocy
po należytem wymieszaniu otrzymano mieszaniny litrów.

Przeprowadzone badanie wykazało w mieszaninie
kwasu octowego i alkoholu.

Od mieszaniny została odebrana próba w ilości 0,5 litra, która po opieczę-
towaniu urzędową pieczęcią oddana właścicielowi
na przechowanie. Za brakujące litrów alkoholu właściciel octowni
ma niezwłocznie wpłacić do Kasy Państwowej zł.

Wzór Nr. 10.

(Do § 30 rozporządzenia i § 13 zał. III).

Izba Skarbowa w

Urząd Akcyz i Monopolów w

Oddział Kontroli Skarbowej w

(Strona pierwsza)

Książka obrachunkowa

fabryki octu w

należącej do

na rok 19.....

1. Przychód spirytusu zapisuje się według danych świadectwa przewozowego (rubr. 4). Określone przy przewożeniu zaniki drogowe wpisuje się do rubr. 5; dane w rubrykach 15 i 21 należy podawać ułamkiem.
2. W rozchodzie setne części litra do 0,05 opuszcza się, a od 0,05 włącznie przyjmuje się za 0,1 litra. Dienne obroty wpisuje się sumarycznie.
3. Rubryki przychodu, obrotów wewnętrznych i rozchodu na zewnątrz są tak ułożone, by można było w każdej chwili, w miarę potrzeby, wyprowadzić książkowe odnośne pozostałości. Niema potrzeby wyprowadzać tych pozostałości codziennie—wystarczy czynić to w końcu każdego miesiąca (rubr. 7 i 23).
4. Ostatniego dnia każdego miesiąca odpowiedzialny kierownik fabryki zamyka książkę obrachunkową, sporządza odpis tej książki za miesiąc obrachunkowy i po stwierdzeniu zgodności tego odpisu na miejscu przez organ kontroli skarbowej przesyła odpis wprost do Władzy Skarbowej II-ej instancji. Gdyby do 5 dni po upływie miesiąca obrachunkowego organ skarbowy nie przybył do fabryki celem sprawdzenia i potwierdzenia zgodności, winien kierownik fabryki przesłać powyższy odpis władzy skarbowej II-ej instancji, po stwierdzeniu zgodności tegoż z księgą własnym podpisem.

